Ազգ

Azg armenian daily

17 ՄԱՐՏ 1994, ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ # 49 (552)

ԸՆԿԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՎ ԱՊՀ ԵՐԿՐՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ ԿԻՊՐՈՍԻ ԵՎ ՌՈՏԵՐԴԱՄԻ ԻՐ ՊԱՀԵՍՏՆԵՐԻՑ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ՀԵՏԵՎՅԱԼ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐԸ

ՍԻԳԱՐԵՏՆԵՐ, ՄԹԵՐՔ, ԽՄԻՉՔՆԵՐ, ԿԱՀՈՒՅՔ

ԱՌԱՔՈՒՄՆԵՐԸ՝ ՆԱՎՈՎ ԵՎ ԻՆՔՆԱԹԻՌՈՎ ՈՒՂԻՂ ՀԱՍՑԵԱՏԻՐՈՋԸ

SABCO

SABCO OVERSEAS TRADING LTD

LIMASSOL CENTRE, BLOCK B, SUITE 307, P. O. BOX 6543
TEL +357-5-370962
FAX. +357-5-370945

A STYLE

OUR BANKERS: B. E. M. O. BANK, LIMASSOL, CYPRUS: FEDERAL BANK OF THE MIDDLE EAST, LIMASSOL, CYPRUS: BANK OF CYPRUS, LIMASSOL, CYPRUS: HELLENIC BANK, LIMASSOL, CYPRUS.

ԿԱՐԳԱՎՈՐՈՒՄ

Ռուսաստանը ողջունում է հայ-ադրբեջանական բանակցությունները

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՄԱՐՏ, ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Մենք շատ դրականորեն ենք գնահատում Ադրբեջանի եւ Հայաստանի խորհրդարանների նախագահների հանդիպումը: Դեռ ավելին, Ռուսաստանը մտադիր է աջակցել հակամարտող կողմերի միջեւ նման հանդիպումների անցկացմանը, առավել եւս այդպիսի բարձր մակարդակում», հայտարարել է Ռուսաստանի արտգործնախարարության հատուկ հանձնարարությունների դեսպան, Լեռնային Ղարաբաղին նվիրված բանակցություններում ՌԴ նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովը, մեկնաբանելով Ռասուլ Գուլիեւի եւ Բաբկեն Արարքցյանի մարտի 12-ին կայացած հանդիպումը: Սակայն, Ռուսաստանի դիվանագետը դժվարացել է սեփական կարծիք հայտնել ձեռք բերված համաձայնությունների էության վերաբերյալ՝ վկայակոչելով երկու կողմերից ստացված տվյալների հակասությունը:

Պատասխանելով այն հարցին, թե ինքն ինչ կարծիք ունի տվյալ հանդիպման առանց միջնորդների կայացման վերաբերյալ, Կազիմիրովը պատասխանել է, որ դրական է համարում նման շփումների ամեն մի ձեւ, ընդգծելով, որ միջնորդների մասնակցությունն անհրաժեշտ կլիներ: «Միջնորդները միայն ուրախ կլինեն, երբ հակամարտող կողմերը կարողանային այդ հիմնախնդիրն ինքնուրույն լուծել», ասել է նա: Ադրբեջանի խորհրդարանի նախագահի այն հայտարարության առնչությամբ, թե բացի միջազգային դիտորդներից հակամարտող կողմերի միջեւ ոչ մի կարգի բաժանարար ուժեր չպետք է գտնվեն, ՌԴ նախագահի անձնական ներկայացուցիչն ասել է, որ տվյալ հարցը գտնվում է պատերազմող կողմերի իրավասության տակ եւ ոչ ոք չի կարող նրանց իրենց շահերին հակասող լուծում պարտադրել:

Տես նաեւ # էջ 2

Կրակոցներ Կիրանցի եւ Ոսկեպարի վրա

Ղարաբաղում հարաբերական անդորր

Մարտի 15-ին ժամը 19.05-ից մինչեւ ժամը 21.00-ն ադրբեջանական բանակը հետեւակի մարտական մեքենաներից, ականանետերից, խոշոր տրամաչափի գնդացիրներից եւ թեթեւ հրաձգային զենքից կրակ է բացել ՀՀ Իջեւանի շրջանի Կիրանց եւ Նոյեմբերյանի շրջանի Ոսկեպար գյուղերի պաշտպանական դիրքերի վրա: Տուժածներ չկան: ՀՀ պաշտպանության նախարարության մամուլի կենտրոնից հայտնեցին, որ Հայաստանի սահմանապահ ուժերը պատասխան գործողությունների չեն դիմել: Հայաստանի մյուս սահմանամերձ գոտիներում մարտի լույս 16-ի գիշերը միջադեպեր չեն գրանցվել:

Միաժամանակ, ԼՂՀ մամուլի եւ լրատվության վարչությունից հայտնեցին, որ մարտի 16-ի կեսօրվա դրությամբ ռազմաճակատի ողջ երկայնքով պահպանվում էր հարաբերական անդորրը: Ճակատային գծի որոշ հատվածներում նկատվում են ադրբեջանական բանակի կենդանի ուժի եւ տեխնիկայի կուտակումներ:

ՄՈՍԿՎԱ

ԱՊՀ երկրների ղեկավարների հերթական հավաք

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՄԱՐՏ, ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ռուսաստանի արտգործնախարարության հատուկ հանձնարարությունների դեսպան, Լեռնային Ղարաբաղի շուրջը վարվող բանակցություններում ՌԴ նախագահի անձնական ներկայացուցիչ Վլադիմիր Կազիմիրովի տվյալներով, չնայած այն հանգամանքին, որ մարտի 16-ին կայանալիք ԱՊՀ երկրների արտգործնախարարների նիստերի օրակարգը շատ ընդարձակ կլինի, ավելի շուտ հայ-ադրբեջանական հակամարտության վերաբերյալ ինչ-որ հատուկ հարցերի քննարկում չի սպասվում: Նիստի հիմնական թեման կապված կլինի համագործակցության տեսությունների ղեկավարների առաջիկա հանդիպման հետ, որը նախատեսված է անցկացնել եկող շաբաթ: Այն հարցին, թե արդյոք հնարավո՞ր է Ռուսաստանի միջնորդությամբ Հայաստանի եւ Ադրբեջանի արտաքին գործերի եւ պաշտպանության նախարարների առանձին հանդիպում, Կազիմիրովը դրական պատասխան տվեց, ավելացնելով, որ ռուսական կողմը միայն կողջուներ հակամարտող կողմերի նման քայլը: Ադրբեջանի արտաքին գործերի նախարար Հասան Հասանովը եւ պաշտպանության նախարար Մամեդռաֆի Մամեդովը մարտի 15-ի առավոտյան մեկնել են Մոսկվա:

Իր հերթին, այսօր Հայաստանի արտգործնախարար Վահան Փափազյանը մեկնեց Բրյուսել: Ինչպես տեղեկացանք արտգործնախարարության մամուլի եւ հասարակայնության կապերի ծառայությունից, նախարարը հանդիպումներ կունենա Եվրահանձնաժողովի ղեկավարների, ինչպես նաեւ ՆԱՏՕ-ի գլխավոր քարտուղար Մանֆրեդ Վյորների հետ: Մարտի 25-ին արտգործնախարարը կվերադառնա Հայաստան:

Կառավարական պատվիրակությունը մեկնեց Մոսկվա

Այսօր Հայաստանի կառավարական պատվիրակությունը վարչապետ Հրանտ Բագրատյանի գլխավորությամբ մեկնեց Մոսկվա: Պատվիրակության հետ հանդիպում կունենա Ռուսաստանի առաջին փոխվարչապետ Օլեգ Սոսկովեցը: Ենթադրվում է Հայաստանի ատոմակայանի վերականգնման ու շահագործման վերաբերյալ միջկառավարական համաձայնագրի ստորագրում: Ինչպես տեղեկացանք պետնախարար Վիգեն Չիտեչյանից, խոսքը գնում է առաջին հերթին ատոմակայանի վերաբացման տեխնիկական նախագծերի համատեղ մշակման մասին, իսկ ինչ վերաբերում է աշխատանքների ֆինանսավորմանը, այստեղ հույսը պետք է դնել հիմնականում սեփական ուժերի եւ Արեւմուտքի վրա: Բանակցությունների ընթացքում թերեւս արծարծվի նաեւ Հայաստանին Ռուսաստանի ֆինանսական օգնության հատկացման հարցը, որը թերեւս վերջնականապես կլուծվի մեկ ամսից:

Ֆրանսիայի Ստրասբուրգ քաղաքում *մարտի 17-18-ը տեղի ունենալիք Եվրոպայի խորհրդի բնական ու տեխնոլոգիական խոշոր աղետների մասնագիտական բաց համաձայնագրի մշտական [illegible] կոմիտեի նիստին, որին կմասնակցի նաեւ Հայաստանը, կքննարկվեն բաց համաձայնագրի 1994-95 թթ. ընթացքի, եվրոպական կենտրոնների [illegible] [illegible] ԵԽ-ի միջոցի [illegible] [illegible] [illegible] նախագծերի [illegible] համար հատկացումների տրամադրումը, ինչպես նաեւ Հայաստանում Եվրոպական միջազգային կենտրոնի ստեղծման հարցը:*

ՀԱՄԱՌՈՏ

Քաղաքական երկխոսությամբ

ԴՈՒՇԱՆԲԵ, 16 ՄԱՐՏ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Միջին Ասիայի հանրապետությունների եւ Ռուսաստանի արտգործնախարարությունների ղեկավարները Դուշանբեում ավարտված հանդիպման ժամանակ ընդունել են կոմյունիկե: Նրանում մասնավորապես պաշտպանվում է Տաջիկստանի ղեկավար Էմոմալի Ռախմոնովի ՄԱԿ-ի անվտանգության խորհրդի նախագահին ուղղված դիմումը Տաջիկստանում գտնվող կոլեկտիվ խաղաղարար ուժերին ՄԱԿ-ի գործողության կարգավիճակ տրամադրելու մասին: Հանդիպման մասնակիցները պաշտպանել են հակամարտության խաղաղական կարգավորման հասնելու ուղղությամբ Տաջիկստանի ղեկավարության ձեռնարկած քայլերը: Փաստաթղթում հույս է հայտնված, որ բանակցությունների գործընթաց սկսելուց հետո տաջիկա-աֆղանական սահմանում կդադարեցվեն ռազմական գործողությունները: Կոմյունիկեում բարձր է գնահատվում Տաջիկստանի հիմնախնդիրների նկատմամբ ՄԱԿ-ի եւ Ռուսաստանի ցուցաբերած ուշադրությունը՝ խաղաղական երկխոսության միջոցով ներտաջիկական հակամարտության շուտափույթ լուծման նպատակով:

Նախ Յասեր Արաֆաթը, ապա Յիցխակ Ռաբինը

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՄԱՐՏ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Պաղեստինի ազատագրման կազմակերպության գործկոմի նախագահ Յասեր Արաֆաթը Մոսկվա կայցելի այս տարվա ապրիլի 19-ին, իսկ Իսրայելի վարչապետ Յիցխակ Ռաբինը՝ ապրիլի 24-26-ը: Այդ մասին ճեպազրույցում լրագրողներին հայտնեց Ռուսաստանի ԱԳՆ Մերձավոր Արեւելքի եւ Հյուսիսային Աֆրիկայի երկրների վարչության փոխտնօրեն Վիկտոր Գոգիտիձեն: Նրա խոսքերով, այդ մասին համաձայնություն է ձեռք բերվել Ռուսաստանի արտգործնախարար Անդրեյ Կոզիրեւի Թունիս եւ Թել Ավիվ կատարած ուղեւորության ժամանակ, որի ընթացքում նա Արաֆաթին եւ Ռաբինին է հանձնել Մոսկվա այցելելու Ռուսաստանի նախագահի հրավերները:

ԱԴՐԲԵՋԱՆ

Նախիջեւանում ԱԺՃ-ն հավաքում է զենք ու զինամթերք

Բաքվում ծրագրվում է համաժողովրդական հանրահավաք

ԲԱՔՈՒ, 16 ՄԱՐՏ, ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Նախիջեւանի Ինքնավար Հանրապետության Ժողճակատի ներկայացուցիչները մարտի 14-ին հանձնել են ռազմամթերքով լի 23 ավտոմեքենա, այդ մասին հայտնեց ինքնավար հանրապետության ներքին գործերի նախարար Ռամիզ Ուսուբովը: Նրա խոսքերով, միայն Օրդուբադի շրջանում, որտեղ կենտրոնացված են ԱԺՃ ուժերը, այսօրվա դրությամբ պահպանվում է լարված, ճգնաժամային իրավիճակ: Ուսուբովը այդ շրջանի ղեկավարությանը մեղադրեց լարվածության դիտավորյալ սրման մեջ: «Բնակչությունից ստանալով բազմաթիվ բողոքներ, որոնք հաստատվում են Օրդուբադում ապօրինի զինված կազմավորումների առկայության կոնկրետ փաստերով, ես ստիպված եղա կարգադրել, որ ՆԳՆ զինված ստորաբաժանումները տեղակայվեն այդ շրջանի Քեյլեկի գյուղի մոտակայքում», ասաց Ռամիզ Ուսուբովը: Միաժամանակ հայտնվում է, որ Ադրբեջանի «Յուրդդաշ», «Գորգուդ» եւ «Կարաբախ ազատագրական» կուսակցությունները ծրագրում են Բաքվում մարտի 26-ին անցկացնել համաժողովրդական հանրահավաք: «Յուրդդաշ» կուսակցության մամուլի կենտրոնում հայտնեցին, որ հանրահավաքը կազմակերպվում է այսօր հանրապետությունում ստեղծված հասարակական-քաղաքական իրավիճակի, կառավարության ճգնաժամի, գաղթականների վիճակի առնչությամբ: Այնտեղ նաեւ նշեցին, որ հիշյալ կուսակցությունների ներկայացուցիչները Բաքվի գործադիր իշխանության ղեկավարին եւ քաղաքային ոստիկանության գլխավոր վարչությանն են դիմել, խնդրելով թույլատրել հանրահավաքի անցկացումը:

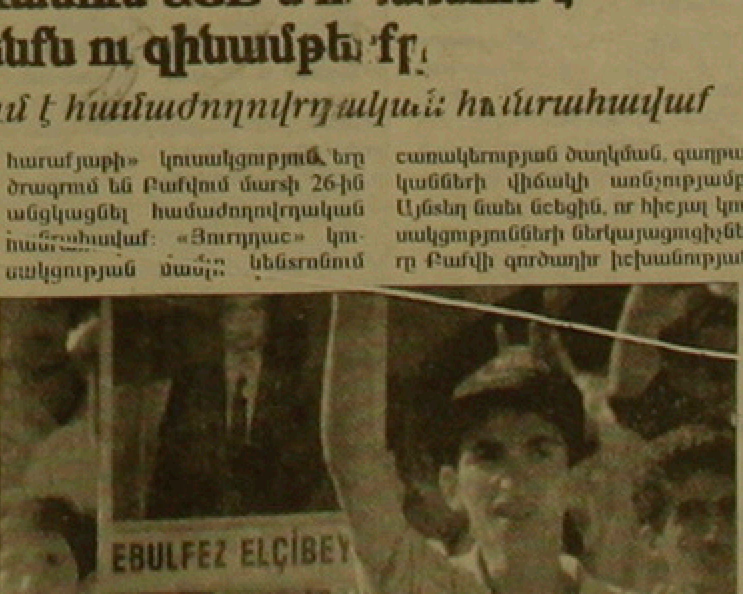

ԱՇԽԱՐՀ

Խստիվ քննադատվում է համաշխարհային բանկը

ՎԱՇԻՆԳՏՈՆ, 15 ՄԱՐՏ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Նյու Հեմփշիրի նահանգի Բրետոն Վուդս քաղաքում 1944 թ. 43 երկրների ներկայացուցիչների հանդիպման ժամանակ ստեղծված Համաշխարհային բանկը դարձել է տնտեսական զարգացման օգնության առաջատար ու համադրողների միջոց: Հիմնականում աղքատ երկրներին հատկացվող դրա փոխատվությունների ծավալը կազմում է տարեկան 24 միլիարդ դոլլար:

Համաշխարհային բանկի գործունեությունն ընդհանուր առմամբ ճանաչման է արժանացել, թեեւ դրա հասցեին հաճախ քննադատություն է հնչում: Նման քննադատության հերթական հուժկու համազարկը դարձավ ԱՄՆ-ում լույս տեսած «Երկիրը գրավ դրված: Համաշխարհային բանկը, բնապահպանների աղքատացումը եւ զարգացման ճգնաժամը» գիրքը: Դրա հեղինակը՝ շրջակա միջավայրի պաշտպանության հիմնադրամի փաստաբան Բրյուս Ռիչը, որը միջազգային զարգացման հարցերի մասնագետ է, խիստ դատավճիռ է կայացնում բանկի նկատմամբ: Հանուն առաջընթացի, գրում է նա, Համաշխարհային բանկը կառավարությունների հետ ձեռք կնքած, քայքայում է բնապահպանները եւ նպաստում միլիոնավոր մարդկանց աղքատացմանը: Բանկի քաղաքականությունը հաճախ տնտեսական արդյունք չի տալիս, իսկ ինքը՝ բանկը, դարձել է «հիմնական մեղսակից այն լուռ պատերազմում, որը մղվում է մարդկային մշակույթների բազմազանության եւ մեր մոլորակի կենսաբանական ժառանգության դեմ»:

Ավելացնենք, որ ՄԱԿ-ի կարգադրիչ տնօրեն Միշել Կամդեսյուն այսօր հնգօրյա այցով կժամանի Մոսկվա Ռուսաստանին 1,5 մլրդ դոլլարի վարկ հատկացնելու շուրջ վարվող բանակցություններին եզրափակիչ փուլին մասնակցելու համար: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

ՏԵՂԱԿԱՆ

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆ

Ընտրությունները շարունակվում են

ԵՐԵՎԱՆ, 15 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Ինչպես հայտնի է, ՀՀ Գերագույն խորհուրդը որոշում ընդունեց ԳԽ թափուր ընտրատարածքներում 1994 թ. մայիսի 15-ին պատգամավորների ընտրություններ անցկացնելու մասին։

Այդ առնչությամբ դիմեցինք ԳԽ մանդատային եւ էթիկայի հանձնաժողովի գլխավոր փորձագետ Աշոտ Առաքելյանին։ Նրա խոսքերով, «ԳԽ ընտրությունները հիշեցնում են հոգի անվերջություն, քանի որ հաճախ անարդյունք են ավարտվում ու կապված են ֆինանսական մեծ ծախսերի հետ։

Մինչդեռ դեռեւս երեք չորս տարի առաջ կարծիք է եղել, ըստ որի այն ընտրատարածքներում, որտեղից ընտրվել են պատգամավորներ ու այդ ընտրատարածքները հետագայում թափուր են դարձել, անհրաժեշտ է դադարեցնել ընտրությունների անցկացումը առաջին գումարման ԳԽ լիազորությունների ավարտից մեկ տարի առաջ (այսինքն՝ 1994 թ. մայիսի 20-ից), որը կարելի է համարել գործող օրենքի մեկնաբանություն։

Ինչեւէ, Գերագույն խորհուրդն ու մանդատային եւ էթիկայի հարցերի հանձնաժողովը առայժմ նպատակահարմար են համարել համաձայնել կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի այն առաջարկությանը, որի էությունը հետեւյալն է. ըստ գործող օրենքի՝ անհրաժեշտ է շարունակել թափուր ընտրատարածքներում ընտրությունների անցկացումը, մինչեւ դրանց համալրվելը կամ մինչեւ առաջին գումարման ԳԽ-ի լիազորությունների ավարտը։

Հայաստանը լրիվ անցավ ազգային վալյուտայի

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐԿ։ Այսօրվանից Հայաստանում շրջանառությունից հանվել են 1961-92 թվականների նմուշի խորհրդային թղթադրամները։ Այսպիսով Հայաստանը լրիվ ավարտել է անցումը ազգային վալյուտայի՝ դրամի եւ լումայի։ Հանրապետության վարչապետ Հրանտ Բագրատյանը խորհրդարանում արտահայտվել է նրանց դեմ խիստ վարչական միջոցներ կիրառելու օգտին, ովքեր արտասահմանյան վալյուտայի առեւտուր են անում։

Մամուլում շարունակում են տարաբնույթ եւ իրարամերժ տեղեկություններ հայտնվել մարտի 12-ին հայ-ադրբեջանական սահմանագծում տեղի ունեցած Առաքելյան-Գուլիեւ հանդիպման մասին։ Ու թեեւ Հայաստանի խորհրդարանի նախագահը հայտարարեց, թե հանդիպման ընթացքում որեւէ կոնկրետ փաստաթուղթ չի ստորագրվել, եւ ընդհանրապես, քննարկվել են միայն ընդհանուր մոտեցումները Ֆիզուլու եւ Լաչինի շրջանների մի մասից։ Լաչինի միջանցքը պետք է շարունակի գործել մարդասիրական նպատակներով, իսկ Շուշին եւ Շուշիի շրջանը Ադրբեջանին վերադարձնելու հարցը պետք է քննարկվի առաջիկա 2 ամիսների ընթացքում։ Ի դեպ, այս առթիվ պրն. Առաքելյանը հայտարարել էր միայն, թե ադրբեջանական կողմն ընդունում է, որ Լաչինի միջանցքը պետք է գործի։ Իսկ այստեղից կարելի է ենթադրել

ՇՐՋԱՆ

Իջեւանյան հանդիպման հարցականները մնում են

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

տեխնիկական կողմերը թողնելով մասնագետներին, այնուամենայնիվ, ադրբեջանական աղբյուրների հաղորդումները նույն հանդիպման մասին այն տպավորությունն են ստեղծում, թե հանդիպման ընթացքում ինչ-ինչ կոնկրետ պայմանավորվածություններ են ձեռք բերվել Հայաստանի ժողովրդի եւ Լեռնային Ղարաբաղի թիկունքում։ Պատահական չէ, որ մարտի 15-ին ԼՂՀ Գերագույն խորհրդի նախագահի պաշտոնակատար Կարեն Բաբուրյանը հայտարարել է, թե հակամարտության կարգավորման ոչ մի ծրագիր չի իրականանա, եթե ընդունվի առանց ղարաբաղյան կողմի լիազոր ներկայացուցիչների մասնակցության։ Մինչդեռ Բաքվի աղբյուրների համաձայն, Ռասուլ Գուլիեւն իբր հայտարարել է, թե պրն. Առաքելյանի, «Լեռնային Ղարաբաղը մենք (այսինքն՝ Հայաստանը—Ա. Բ.) որպես հանրապետություն չենք ընդունում եւ ապագայում էլ չենք ընդունի։ Եթե Լեռնային Ղարաբաղի հայկական կազմավորումների հրամանատարությունը չհամաձայնվի այս համաձայնագրի պայմաններին, ապա Հայաստանն իր կողմից կստիպի ընդունել այդ պայմանները»։

Իսկ որո՞նք են «այդ պայմանները»։ Ըստ ադրբեջանցի լրագրողների, հայկական կողմը պետք է 20 օրվա ընթացքում զորքերը դուրս բերի Կուբաթլուի, Ջեբրայիլի եւ Զանգելանի շրջաններից, ինչպես նաեւ (ցավոք, մեզ մնում է միայն ենթադրություններ անել), որ հանդիպման ընթացքում տարածքային զիջումների մասին իսկապես խոսք եղել է. այլապես իմաստ չէր ունենա Լաչինի միջանցքի մասին խոսելը՝ այն առանց դրա էլ գործում է։

Եթե այս ամենը պարզ ապատեղեկատվություն է (իսկ մենք պրն. Առաքելյանի խոսքերը կասկածի տակ առնելու որեւէ հիմք չունենք, երբ նա հայտարարում է, թե իրականում հանդիպումը բոլորովին այլ կերպ է ընթացել), ապա հետաքրքիր է, թե ո՞ւմ է ձեռնտու այսքան կոպիտ ձեւով ստվեր գցել ուղղակի երկկողմ բանակցությունների գաղափարի վրա։ Եվ տարակուսանք չի՞ հարուցում արդյոք այն հանգամանքը, որ (եթե, իհարկե, հավատալու լինենք ադրբեջանական աղբյուրներին) պարտվող կողմը պայմաններ է թելադրում հայտարարելով, թե այլապես իրենք կշարունակեն պատերազմը եւ անպայման կհաղթեն։ Հետաքրքիր է, որ ըստ պրն. Առաքելյանի, Ռասուլ Գուլիեւի հետ իր հեռախոսազրույցի ժամանակ վերջինս իր անհանգստությունն է հայտնել հանդիպման վերաբերյալ իրարամերժ տեղեկությունների առթիվ եւ պրն. Առաքելյանին հավաստիացրել է, թե անձամբ ինքը ձեռք բերված պայմանավորվածության շրջանակներից դուրս որեւէ ինֆորմացիա չի տվել։ Ըստ նրա, նման սադրանքների աղբյուրը պետք է փնտրել Ադրբեջանում։

ՀԱՄԱՌՈՏ

Գազի մասին տեղեկություն չեն ստանա ոչ հայ, ոչ վրացի լրագրողներ

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐԿ։ «Վրացգազ» գերատեսչությունը այլեւս լրագրողներին տեղեկություն չի հաղորդի Վրաստան մտնող, ինչպես նաեւ նրա տարածքով Հայաստան առաքվող գազի քանակությունների մասին։ Ինչպես այսօր հայտնել է «Վրացգազ» գերատեսչության դիսպետչերական վարչության գլխավոր ինժեներ Դավիթ Գավաշելին, օրերս նման խնդրանքով վրաց գազագործներին են դիմել «Հայգազարդի» նրանց հայ գործընկերները, դա պատճառաբանելով այն բանով, որ լրագրողները խեղաթյուրում են իրենց տրամադրած տվյալները։

Հայաստանում կտրուկ բարձրացել են բենզինի գները

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՍՆԱՐԿ։ Վերջին մի քանի օրվա ընթացքում Հայաստանում գրեթե կրկնակի բարձրացել են բենզինի գները։ Այժմ մեկ լիտր բենզինի գինը Երեւանում ամերիկյան մեկ դոլլարից փոքր-ինչ պակաս է։ «Միաբանություն» անկախ արհմիութենական միավորման ղեկավար Սեյրան Ավագյանի կարծիքով, վառելիքի գների այդպիսի կտրուկ աճը մոտ ժամանակներս կհանգեցնի հանրապետության առանց այն էլ ծանր կենսամակարդակի էական իջեցման։

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

Դասալիքներ չեն գնդակահարվել

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ։ Վերջերս մամուլում հայտնված ՀՀ պետնախարար Վազգեն Սարգսյանի «Առանց խղճի խայթ զգալու եւ առանց երկմտելու մենք Սեւանի ավազանում գնդակահարեցինք դասալիքներին» հայտարարության կապակցությամբ ՀՀ ԳԽ մարդու իրավունքների եւ ազգությունների հարցերի մշտական հանձնաժողովի նախագահ Ռաֆայել Պապայանը պարզաբանումների համար դիմել է Վ. Սարգսյանին։ ԳԽ մամուլի կենտրոնից հայտնեցին, որ վերջինս գրավոր պարզաբանություններ է ներկայացրել Ռ. Պապայանին, որտեղ նշվում է, որ մամուլի էջերում հրապարակված ձեւակերպումը իրականությանը չի համապատասխանում եւ Հայաստանում զինվորական ծառայությունից չարամտորեն խուսափող որեւէ դասալիք չի գնդակահարվել։ Խոսքն այն մասին է եղել, որ Ադրբեջանում դասալիքներին գնդակահարում են առանց խղճի խայթ զգալու, իսկ հիմնական միտքը հանգում է նրան, որ ժամանակն է եզրակացություններ անել եւ սահմանել պատժի կիրառման անխուսափելիության մթնոլորտ։

Հետաձգումը կպահանջի ավելի մեծ ուժեր ու միջոցներ

ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ, 16 ՄԱՐՏ։ ՄԱԿ-ի գաղթականների գործերի գերագույն կոմիսարի վարչության եվրոպական գրասենյակի ղեկավար Ջ. Էվերտսը մասնավորապես ասաց. «Մենք տեսնում ենք, որ ներկայումս Ռուսաստանի կառավարությունն ստիպված է լինում բախվել բազմաթիվ ներքին խնդիրների, ուստի գրասենյակի համար հետաքրքրություն ներկայացնող որոշ յուրահատուկ հարցերի լուծումը ավելի դանդաղ է ընթանում, քան կուզենայինք։ Գտնում ենք, որ ավելի մեծ առաջընթաց պետք է արձանագրվի այն հաստատությունների, արարողակարգերի ու կազմակերպական կառույցների ստեղծման գործում, որոնք անհրաժեշտ են գաղթականներով զբաղվելու համար»։

Եվրոպական գրասենյակի ղեկավարը հայտնեց, որ վարկատու երկրներին կոչ է արվել ավելի քան 30 մլն. դոլլար հատկացնել Միջին Ասիայում եւ Կովկասում գաղթականներին օգնելու համար։ Նրա կարծիքով, «Ռուսաստանի եւ նախկին Խ. Միության մյուս հանրապետությունների իրադրությունն ազդում է Արեւելյան եւ Արեւմտյան Եվրոպայի վրա, ուստի ավելի լավ է դրամը ներդնել այնտեղ ծավալված գործունեության մեջ։ Գաղթականների խնդրի լուծման հետաձգումը հղի է իրավիճակի բարդացմամբ, որն ապագայում կպահանջի անհամեմատ ավելի շատ ժամանակ, միջոցներ եւ ուժեր»։ ■

ԳՅՈՒՄՐԻ

Ոստիկանության դժվարին խնդիրները

ԳԵՂԱՄ ՄԿՐՏՉՅԱՆ

Գյումրիի ՆԳ բաժնի պետ, միլիցիայի գնդապետ Վազգեն Հարությունյանը մեր խնդրանքով ներկայացրեց քաղաքի 1993 թվականի օպերատիվ իրավիճակը բնութագրող մի քանի տվյալներ։ Ըստ այդ տվյալների, եթե 1992 թ. Գյումրիում արձանագրվել է հանցագործության 814 դեպք, ապա անցյալ տարի այդ թիվը նվազել է 152-ով եւ կազմել 662։ Սակայն ընդհանուր թվի մեջ աճել է ծանր հանցագործությունների բաժինը, որոնց շարքը դասվող դեպքերն ավելացել են 31,8 տոկոսով։ Նկատելի է նաեւ հատկապես զենքի գործադրմամբ ավազակային հարձակումների հաճախացման միտում. դրանց թվաճը կազմել է շուրջ 30,8 տոկոս։

Քաղաքային ՆԳ բաժնի պետը նշեց, որ Շիրակի տարածքային ոստիկանական վարչության ստեղծմամբ ավելի օպերատիվ ու վստահ են դարձել իրենց գործողությունները։ Ըստ ոստիկանապետի վկայակոչած պաշտոնական տվյալների, անցյալ տարի քաղաքում յուրաքանչյուր 10 հազար բնակչի հաշվով կատարվել է 4.6-ով պակաս հանցագործություն, քան միջին հաշվով հանրապետությունում։ Եվ եթե բոլոր տեսակի հանցագործությունների բացահայտման միջին հանրապետական ցուցանիշը եղել է 54,7 տոկոս, Գյումրիում այն կազմել է 62,5։ 1993 թ. միայն ՊՈՒՊ ծառայության գծով բացահայտվել է 60 հանցագործություն, այդ թվում պետական ունեցվածքի հափշտակության (12-ը խոշոր չափերի), գողության, պաշտոնական դիրքի չարաշահման, գնորդներին խաբելու [illegible]քանակի դեպքեր, պետությանը հասցված 58 մլն ռուբլու վնասից վերականգնվել է 56 մլն 595 հազարը։ Տարվա ընթացքում ոստիկանության կողմից հայտնաբերվել եւ առգրավվել են 27 միավոր հրազեն (14 ավտոմատ, 5 հրացան, 8 ատրճանակ), 30-ից ավելի նռնակ, հազարավոր փամփուշտներ։ Հայտնաբերվել ու դատի են տրվել թմրամոլության 5 օջախ, թմրանյութերի մեկ տարածող, սակայն, ինչպես խոստովանեց Վ. Հարությունյանը, այս ուղղությամբ խնդիրները դեռ շատ են։ Առայժմ անբավարար է պայքարը նաեւ կաշառակերության ու սոցիալական արմատներ ունեցող առանձին այլ հանցատեսակների դեմ։

ԲԱՔՈՒ

Պետության մեջ պետություն չի կարող լինել

ԲԱՔՈՒ, 15 ՄԱՐՏ, ԹՈՒՐԱՆ-ՍՆԱՐԿ։ «Ներկա իրավիճակում կրակի դադարեցումն անհրաժեշտ միջոցառում է», ասաց Ադրբեջանի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության կենտրոնական խորհրդի անդամ Զարդուշտ Ալիզադեն, մեկնաբանելով Հայաստանի եւ Ադրբեջանի խորհրդարանների մարտի 12-ի բանակցությունների արդյունքները։ Ալիզադեի կարծիքով, ձեռք բերված համաձայնությունների եւ բանակցությունների կոնկրետ զարգացումը մեծապես կախված կլինի Ռուսաստանի դիրքորոշումից։ Լեռնային Ղարաբաղի հնարավոր կարգավիճակի առնչությամբ Ալիզադեն ասաց. «Մենք պաշտպանում ենք Լեռնային Ղարաբաղին ինքնավար մարզից ավելի լայն կարգավիճակ չտալու գաղափարը»։ Ալիզադեն նաեւ նշեց, որ Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավարացումը սպառնալիքի տակ չի դնի Ադրբեջանի ամբողջականությունն ու ինքնիշխանությունը։ «Ադրբեջանը կմնա միասնական պետություն», նշեց նա։

Ադրբեջանի ազգային անկախության կուսակցության ղեկավար Էթիբար Մամեդովն իր հերթին նշեց, թե բանակցությունների արդյունքներն առայժմ իրեն հայտնի՝ չեն։ «Հայտնի է միայն, որ հայերը զորքերը դուրս բերելու համար պահանջել են երաշխիքներ։ Եթե որպես նման երաշխիք նկատի է առնվում ռուսական զորքերի տեղաբաշխումը, ապա մենք կտրականապես դեմ ենք դրան», ասաց Մամեդովը։ Նրա կարծիքով, անհնար է միայն մեկ երկրի միջնորդական ջանքերով լուծել այդ խնդիրը, քանի որ «Ռուսաստանն այստեղ իր շահերն ունի»։ Մամեդովի խոսքերով, Լեռնային Ղարաբաղի ինքնավարության հարցը կարող է լուծվել միջազգային հայտնի չափանիշների հիման վրա։ Այսինքն, տեղական ինքնակառավարման մակարդակով, առանց պետականության որեւէ խորհրդանիշի տրամադրման։ «Պետության մեջ պետություն չի կարող լինել», ընդգծեց նա։

Ավելացել է վերաբնակիչների հոսքը։ *Մերձավոր արտասահմանի տարածաշրջանում ծայրահեղ անկայուն իրադրության հետեւանքով Դոնի Ռոստովի մարզում ավելացել է հարկադրված վերաբնակիչների հոսքը։ Միայն 1993 թ. տեղի միգրացիոն ծառայություն է դիմել ավելի քան 20000 մարդ։ Վերջին ժամանակներս առավելապես աճում է բռնագաղթվածների թիվը։*

ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան Դ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս 562941, տելեքս 243266 CPIRI SU
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՅԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841
Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ [illegible]ԵԱՆ / 5628[illegible]
[illegible]
Apple Macintosh
համակարգչային շարուածքը
«Ազգ» թերթի
Azg armenian daily
LIBERAL DEMOCRATIC NEWSPAPER
Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010
Published in U.S.A. by AZG Publishing Co., 22122 Sherman Way, Suite 203, Canoga Park, CA 91303, Call (818) 598-0423 Fax (818)340-9819 for subscription rates.
Publisher - Հրատարակիչ
Dr. Krikor Krikorian -
Դոկտ. Գրիգոր Գրիգորեան
Executive Director - Տնօրէն
Vartan Karaoghlanian -
Վարդան Գարաօղլանեան
Production Manager -
Raffi Shoubookian
Արտադրութիւն
Րաֆֆի Շուպուքեան
«ԱԶԳ»-ը օրաթերթը հաղորդվում է ԱՄՆ «[illegible]» ՍՊԸ-ի համակարգչային կապով
Հեռախոս 7 8852 281425
Ֆաքս 7 8852 285082
E-MAIL INTERNET: ROOT.
YEREVAN @ REX. IASNET. COM

digitised by A.R.A.R.@

ՇՐՋԱՆ, ԱՊՀ

ՀԱԿԱՄԱՐՏՈՒԹՅՈՒՆ

Մեղադրում են մեկը մյուսին

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՄԱՐՏ, ՄՆԱՐԲ: «Վրաստանը փորձում է ուժային մեթոդներով լուծել վրաց-աբխազական խնդիրը», մարտի 15-ին Մոսկվայում կայացած մամլո ասուլիսում հայտարարեց Աբխազիայի Հանրապետության ԳԽ նախագահ Վլադիսլավ Արձինբան: Միեւնույն ժամանակ Արձինբան հայտարարեց, որ Աբխազիայի Գերագույն խորհուրդը գրելու մասին Վրաստանի խորհրդարանի որոշումը անհիմն դարձրեց խաղաղ երկխոսության շարունակումը: Շեւարդնաձեն փորձում է ՄԱԿ-ի խաղաղարար ուժերն օգտագործել Աբխազիայում իշխանության օրինական մարմինները լուծարելու նպատակով, ավելացրեց նա: Արձինբայի խոսքերով, աբխազական կողմն առաջարկում է ՄԱԿ-ի զորքերը տեղաբաշխել ոչ թե Աբխազիայում, այլ վրաց-աբխազական սահմանում Ինգուրի գետի երկայնքով:

Միեւնույն ժամանակ Ռուսաստանում Վրաստանի արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Վալերիան Ադվաձեն հայտարարեց, թե չնայած աբխազների հաղթանակին, Վրաստանը երբեք բույլ չի տա Աբխազիայի անջատում: Դեսպանի խոսքերով, Ռուսաստանը պետք է պաշտպանի Վրաստանին, որպեսզի Աբխազիայի անջատականությունը չտարածվի Ռուսաստանում: Ադվաձեի կարծիքով, հենց աբխազական կողմն է մեղավոր հաշտության բանակցությունների ձախողման համար, քանի որ չի ընդունում Վրաստանի տարածքային ամբողջականությունը: «Ոչ մի երկիր չի ճանաչում Աբխազիայի անկախությունը: Նրանք դեմ են գնում ամբողջ համաշխարհային ընկերակցության կամքին», հայտարարեց դեսպանը: ■

ԹԲԻԼԻՍԻ

«Ռուսաստանի եւ Վրաստանի սահմանը կլինի թափանցիկ»

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ-ՆԵԳԱ: Մարտի 14-ի երեկոյան Թբիլիսի ժամանեցին Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի գլխավոր հրամանատար, գեներալ-գնդապետ Անդրեյ Նիկոլաեւը, նրա տեղակալ գեներալ-մայոր Ֆյոդոր Լամովը, կովկասյան հատուկ սահմանապահ օկրուգի հրամանատար, գեներալ-լեյտենանտ Վիկտոր Զեմցովը: Նրանց եւ Վրաստանում Ռուսաստանի դեսպան Վլադիմիր Զեմսկուն ընդունեց Վրաստանի նախագահ Էդուարդ Շեւարդնաձեն: Հանդիպմանը մասնակցում էին Վրաստանի սահմանապահ զորքերի հրամանատար գնդապետ Վալերի Չխեիձեն, ինչպես նաեւ մի շարք ուրիշ պաշտոնական անձինք, այդ թվում փոխվարչապետ Օթար Պացացիան: Զրույցի գլխավոր թեման «Վրաստանի տարածքում Ռուսաստանի սահմանապահ զորքերի կարգավիճակի եւ գործունեության պայմանների մասին» միջպետական համաձայնագրի կատարումն էր, որն ստորագրվել էր նախագահ Ելցինի փետրվարին Թբիլիսի կատարած այցի ընթացքում: Փետրվարի 3-ի համաձայնագրում նշված է, որ Վրաստանում տեղաբաշխված ռուսական սահմանապահ զորքերը, բացի սահմանի պաշտպանությունից, ուրիշ խնդիրներ չեն ունենա (բացառությամբ տարերային աղետների, վթարների հետեւանքների վերացումը): Այդ փաստաթղթի համաձայն, ռուսները կօգնեն Վրաստանի սահմանապահ զորքերի ստեղծմանը, հրամանատարական եւ տեխնիկական կադրերի պատրաստմանը:

Մարտի 14-ի հանդիպումը, որից հետո ստորագրվեց փետրվարի 3-ի համաձայնագիրը զարգացնող մի փաստաթուղթ, տեւեց մի քանի ժամ: Ավարտից հետո գնդապետ Վալերի Չխեիձեն ասաց, որ Վրաստանի սահմանապահ զորքերը գոյություն ունեն միայն երկու տարի, եւ մարտի 14-ի համաձայնագիրը Վրաստանում խնկական սահմանապահ զորքերի ստեղծման առաջին քայլերից մեկն է: Ծախսերի առնչությամբ նա ասաց, որ Վրաստանի սահմանապահ զորքերի ստեղծման ծախսերի 60 տոկոսն իր վրա է վերցնում Ռուսաստանը, 40 տոկոսը Վրաստանը: «Վրաստանի ու Ռուսաստանի սահմանը կլինի թափանցիկ, ինչպես ԱՊՀ մյուս երկրների հետ, ասաց Չխեիձեն: Բայց լուս պայմանավորվածության, առանձին տեղամասերում թերեւս երկու կողմերը առավել խստորեն վերահսկեն զենքի, թմրադեղերի եւ մաքսանենգ այլ ապրանքների անցկացումը»:

Գեներալ-գնդապետ Անդրեյ Նիկոլաեւը հանդիպման ավարտից հետո լրագրողներին ասաց, որ որոշում է ընդունվել Ռուսաստանի եւ Վրաստանի համատեղ ջանքերով թուրքական սահմանը պաշտպանելու մասին, որը Վրաստանի ու Ռուսաստանի անվտանգության ընդհանուր գործն է: Նա նշեց, որ ԱՊՀ շրջանակներում ընդունվել է աննախադեպ որոշում Ռուսաստանի սահմանապահ զորերում Վրաստանի քաղաքացիների կամավոր ծառայության մասին: Նիկոլաեւը բարձր գնահատական տվեց Ռուսաստանի ու Վրաստանի սահմանապահ զորքերի համագործակցության հաստատման հարցերում Էդուարդ Շեւարդնաձեի գործունեությանն ու ջանքերին:

ՖԻՆԱՆՍՆԵՐ

Չեռնոմիրդին. «Ռուսաստանն ու Բելառուսը կմիավորեն դրամները

ՄՈՍԿՎԱ, 17 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ-ՄՆԱՐԲ: Ռուսաստանի վարչապետ Վիկտոր Չեռնոմիրդինը գտնում է, որ Ռուսաստանն ու Բելառուսը առայժմ դեռ ի վիճակի են համաձայնագիր կնքել դրամական համակարգերի միավորման մասին: Լրագրողների հետ այսօր կայացած հանդիպման ժամանակ նա նշեց, թե իրեն ոչինչ հայտնի չէ Ռուսաստանի այն պահանջների մասին, որոնք անընդունելի են Բելառուսի համար: «Կարծում եմ, որ ընդհանուր առմամբ մենք կգտնենք Ռուսաստանի ու Բելառուսի շահերին չվնասող լուծում: Դրա համար կան բոլոր հնարավորությունները: Ցանկալի է, որ դա տեղի ունենա ավելի շուտ», ասաց Չեռնոմիրդինը:

Ռուսաստանի վարչապետը նշեց, որ երկու երկրների բանակցությունները կանոնավոր են ընթանում, եւ ավելացրեց, որ «ոչ մի որեւէ մեկին պահանջներ չի ներկայացնում»: Հանդես գալով դրամական համակարգերի միավորման համաձայնագրի շուտափույթ ստորագրման օգտին, Չեռնոմիրդինն ասաց, որ ինքը դեմ է «հապճեպ որոշումներին»: Ռուսաստանի վարչապետը հայտարարեց, որ ինքն սկզբունքորեն դեմ է այն բանին, որ համաձայնագրեր ստորագրվեն չկատարվելու համար:

Վրաստանի գործիչների ռեյտինգը

ԹԲԻԼԻՍԻ, 16 ՄԱՐՏ, ՆՈՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: «Ռեզոնանս» թերթում հրապարակվել է Վրաստանի քաղաքական գործիչների ռեյտինգը՝ ըստ 1000 թբիլիսցիների շրջանում այդ թերթի սոցիոլոգիական ծառայության անցկացրած հարցման արդյունքների: Առաջին տեղում է Վրաստանի արտգործնախարար Ալեքսանդր Չիկվաիձեն (59,3 տոկոսը բարձր է գնահատում նրա գործունեությունը), երկրորդում Վրաստանի ղեկավար Էդուարդ Շեւարդնաձեն (48,8 տոկոս), երրորդում Քութայիսի քաղաքապետ Թեյմուրազ Շաշիաշվիլին (44,3), չորրորդ եւ հինգերորդ տեղերում են Աջարիայի ԳԽ նախագահ Ասլան Աբաշիձեն եւ Վրաստանի նախկին փոխվարչապետ Իրինա Սարիշվիլին (39,4 տոկոս): Վրաստանի խորհրդարանի նախագահ Վախթանգ Գոգուաձեն զբաղեցնում է 8-րդ տեղը (32,9 տոկոս), Ջաբա Իոսելիանին 10-րդ տեղում է (25,7 տոկոս), վարչապետ Օթար Պացացիան զբաղեցնում է 13-րդ տեղը (16 տոկոս):

Միաժամանակ Շեւարդնաձեի ԱՄՆ կատարած այցի առթիվ «Ինֆորմեդիա» սոցիոլոգիական կենտրոնի անցկացրած կայծակնային հարցման արդյունքների համաձայն, այն հարցին, թե այցի շնորհիվ քաղաքական ու տնտեսական ինչ տեղաշարժեր են ակնկալվում Վրաստանում, հարցման մասնակիցների 41,4 տոկոսը պատասխանել է, թե իրենք ակնկալում են բարելավում, 16,2 տոկոսն ակնկալում է միայն տնտեսական ոլորտի բարելավում, 4,8 տոկոսը՝ միայն քաղաքական ոլորտի: 27,4 տոկոսը կարծում է, որ այցից հետո որեւէ տեղաշարժ չի լինի: 10,2 տոկոսը դժվարացել է պատասխանել հարցին: ■

ՏԱՍԱՌՈՍ

«Գրինփիսը» նախազգուշացնում է

ՄՈՍԿՎԱ, 16 ՄԱՐՏ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Գրինփիս» միջազգային կազմակերպության Ռուսաստանի բաժանմունքը հաղորդեց, որ Գերմանիայից եւ Ֆրանսիայից Օրենբուրգի մարզի Սվեսլի ավան են բերվել վտանգավոր թափոններ: 16 վագոններում պահվող պարկերը (յուրաքանչյուրի քաշը մոտ 1 տոննա է), մասամբ պատռված են: Միայն ցուրտ եղանակն է խոչընդոտում թափոնների արտահոսքին: Երբ եղանակը տաքանա, աղետն անխուսափելի կդառնա, քանի որ կայանատեղից ոչ հեռու կան լճեր, այգիներ ու բանջարանոցներ, 10 հազար բնակիչ ունեցող Սվեսլի ավանը: Թափոնները պարունակում են օրգանիզմի համար թունավոր կադմիում, թալիում, սելենիում, գերմանիում եւ մկնդեղ: «Գրինփիսի» տեղեկությունների համաձայն, Ավստրալիայից Սարատովի երկրամաս է բերվել 5 վագոն թունավոր թափոն:

Հավերժ Շուշկեւիչը

ՄԻՆՍԿ, 15 ՄԱՐՏ, ԻՄԱ ՊՐԵՍ ՄՆԱՐԲ: Չի մարում հետաքրքրությունը Բելառուսի խորհրդարանի նախկին նախագահի Ստանիսլավ Շուշկեւիչի նկատմամբ: Մոգիլեւում, Գոմելում, Մոլոդեչնոյում, Գրոդնոյում եւ Բրեստում նա լեփլեցուն դահլիճներ է հավաքել: Հասարակությունը ձգտում է հասնել այն բանին, որ նա համաձայնվի մասնակցել սպասվելիք նախագահական ընտրություններին: Շուշկեւիչը համոզված է, որ ճգնաժամի ելքը բոլոր հարցերի սահմանադրական լուծման մեջ է: Անհրաժեշտ է ընտրություններում հաղթանակ տանել ժողովրդավարական ուժերի համախմբման միջոցով: Նախկին նախագահի հետ հանդիպումները կազմակերպում են «Գարուն 94» նախընտրական միավորումը եւ Բելառուսի ժողովրդավարական կուսակցությունը: ■

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ REPUBLIC OF ARMENIA

ԸՀԺ SOD

SOD տուրիստական ֆիրման հրավիրում է շրջագայության հետեւյալ երթուղիներով

Մայիսի 15-ին

ԵՐԵՎԱՆ-ՄՈՍԿՎԱ-ՀՈԼԱՆԴԻԱ (ԱՄՍՏԵՐԴԱՄ)

5 օր (hյուրանոց, սնունդ, էքսկուրսիա, ավտոմեքենաների գնում: Մինչեւ 12 տարեկան երեխաները 50 տոկոս զեղչով): Ընդամենը՝ 25 տեղ:

Ապրիլի 31-ին

ԵՐԵՎԱՆ-ՄՈՍԿՎԱ-ԵՐՈՒՍԱՂԵՄ, 7 ՕՐ

Մայիսի 20-ից

ԵՐԵՎԱՆ-ԿԻԵՎ 1 ՕՐ-ՊՐԱՀԱ 2 ՕՐ-ՓԱՐԻԶ 4 ՕՐ-ԳԵՐՄԱՆԻԱ (ՆՅՈՒՐՆԲԵՐԳ) 2 ՕՐ-ՊՐԱՀԱ 1 ՕՐ-ԿԻԵՎ-ԵՐԵՎԱՆ:

Հյուրանոց, սնունդ, էքսկուրսիա, ավտոմեքենաների գնում: Ընդամենը՝ 30 տեղ:

Այս երթուղիների փաստաթղթերի հանձնումը մինչեւ ապրիլի 5-ը (արտասահմանյան անձնագիր, 6 լուսանկար):

Ձեւակերպում ենք արտասահմանյան անձնագրերում ելք տուրիզմի ցանկացած ուղղություններով, բացի Միացյալ Նահանգներ, Կանադա:

Մանրամասն տեղեկությունների համար համեցեք կամ զանգահարեք:
Մեր հասցեն է՝ Երեւան, Հանրապետության հրապարակ, Երեւանի հյուրանոց, գլխավոր մասնաշենք, 1 հարկ: Հեռ.՝ 58-05-05, 56-33-94

ՁԵՐ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅԱՆ ԲԱՆԿԸ

INKO

«ԻՆԿՈ» ԲԱԺՆԵՏԻՐԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՄԱՍՆԱՃՅՈՒՂԻ ՏԱՐԱԴՐԱՄՈՎ ԿԱՏԱՐՎՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՑԱՆԿԸ

- Տարադրամով հաշիվների բացում եւ գործառնությունների կատարում
- Դրամական միջոցների փոխադրում 1-2 օրվա ընթացքում աշխարհի ցանկացած երկիր (SWIFT)-ի միջոցով
- Գործառնություններ վճարման պահանջագրերով
- Գործառնություններ երաշխավորագրերով
- Կանխիկ տարադրամի տրամադրում հաճախորդին, ոչ կանխիկ մուտքերի դեպքում
- Գործուղման ծախսերի հատկացում հաճախորդներին ՌԴ ռուբլիներով Երեւանում եւ Մոսկվայում
- Հաճախորդների սպասարկում տարադրամով (ՌԴ ռուբլիներով եւ ուկրաինական կարբովանեցներով) Ուկրաինայում եւ Ռուսաստանում
- Տարադրամի առ եւ վաճառք Երեւանի միջբանկային բորսայում
- Տարադրամի փոխանակում բանկի կողմից բացված փոխանակման կետերում:

ք. Երեւան, 375010,
Վռամշապուհ արքայի փողոց, 2/8,
հեռախոս 56-59-74, 56-37-25, ֆաքս 56-37-25

A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Լրատար

ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ

Կամավորները կառավարական օգնության կարիք ունեն

ՀԱԿՈԲ ԱՍԱՏՐՅԱՆ

Արտասահմանի միջազգային ճամբարների մասին շատերն են լսել, սակայն երեւի թե քչերը գիտեն, որ վերջին տարիների ընթացքում այն լուրջ հիմքերի վրա է դրվել նաեւ Հայաստանում, հատկապես 1988 թվականի դեկտեմբերյան երկրաշարժից հետո, երբ մեզ մոտ եկան արտասահմանյան երկրների հարյուրավոր կամավորական ջոկատներ: Կամավորների առաջին փոխանակումը տեղի ունեցավ 1993 թվականին, երբ եվրոպական մի շարք երկրներից Հայաստան եկան 30 կամավորներ: Նրանք հայ ուսանողների հետ համատեղ աշխատեցին Սպիտակի եւ Գյումրիի երեք աշխատանքային միջազգային ճամբարներում, իսկ այնուհետեւ 43 հայ կամավորներ մեկնեցին արտասահմանյան 14 երկրներ: Ընդ որում, տարվա արդյունքների ամփոփումից հետո հայաստանյան ճամբարները ճանաչվեցին լավագույնը:

Հանդիպումը, որ կազմակերպվել էր ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչությունում, նպատակ ուներ ոչ միայն կամավորական շարժման մասնակիցներին ծանոթացնել Ռամկավար ազատական կուսակցության գործունեությանը, այլեւ լսել ուսանողներին, ինչ-որ կերպ աջակցել նրանց գործունեությանը: Կամավորական շարժումը աշխարհում ամենատարածվածներից է, եւ այդ շարժման մեջ ընդգրկված են այն երիտասարդները, որոնք արձակուրդների ժամանակ իրենց հաշվին գնում են որեւէ երկիր եւ մասնակցում ինչ-որ ծրագրի` օգնություն ցույց տալու նպատակով: Ու թեեւ շատերի կարծիքով այդ օգնությունը կրում է միայն խորհրդանշական բնույթ, բայց, Հանրապետական ուսանողական ջոկատի հրամանատար Ստեփան Ստեփանյանի ասելով, կամավորական շարժումը մեծ հնարավորություններ է տալիս ոչ միայն ներկայացնելու քո երկրի ու ժողովրդի պատմությունն ու ավանդույթները, այլեւ զբաղվել այսպես կոչված հասարակական դիվանագիտությամբ:

Գեղարվեստական ինստիտուտի 4-րդ կուրսի ուսանողուհի Նորա Մարտիրոսյանի պատմելով, որն իր արձակուրդն անցկացրել էր Սպիտակի շինարարական, իսկ հետո Դանիայի բնապահպանական ճամբարներում, անչափ կարեւոր է, երբ օտար ափերում կարողանում ես ճիշտ ձեւով ներկայացնել քո հայրենիքը, երբ ներկայացնելով քո ժողովրդի պատմական անցյալը, կարողանում ես նաեւ ապացուցել քո խոսքի ճշմարտացիությունը: Եւ երբ Նորան խոսել է 1915 թ. եղեռնի մասին, ճամբարում աշխատող երկու թուրք կամավորներ (Թուրքիայից) [illegible] կարկամել են: Նրանք, չհամաձայնելով բերված փաստարկների հետ, նշել են, թե իրենք շատ վատ են զգում այդ հարցի քննարկումից, թե Թուրքիայում ունեն շատ լավ հայ ընկերներ:

«Ինձ մեծ ջանքեր էին պետք, որ հաղթահարեմ թուրքի նկատմամբ ունեցած ատելությունս», ասաց Նորան:

Բացի քաղաքական հարցերի քննարկումներից, հայ կամավորները զբաղվել են նաեւ մարդասիրական գործունեությամբ: Էդուարդ Անդրյանը, Գեորգի Ազոյանը եւ Աննա Մարտիրոսյանը Լեհաստանում աշխատանքներ են տարել նախկին թմրամոլների եւ ալկոհոլամոլների հետ: Վերադարձից հետո նրանք ոչ միայն փոխել են իրենց պատկերացումները նման մարդկանց մասին, այլեւ համոզված են, որ նրանք էլ նորմալ մարդիկ են եւ գիտակցում են իրենց ողբերգությունը: Տարբեր բնույթի ծրագրերի շրջանակներում մեծ փորձ են ձեռք բերել նաեւ Զարուհի Մարգսյանը (Բելգիա), Անահիտ Մինասյանը (Դանիա), Արման Պետրոսյանը (Հոլանդիա):

Էկոլոգիական ծրագրերի են մասնակցել նաեւ Վաչիկ Հարությունյանը, Անահիտ Խաչատրյանը, Սոնյա Մկրտչյանը (Գերմանիայում), Սոնա Տերմեջյանը (Իտալիայում): Ոսկեհատ Ղուլյանը (Լոնդոնում), աշխատել է աֆրիկացի փախստական երեխաների հետ, բայց ամենակարեւոր հայտնությունն այն է, որ նրանց պատրաստած հայկական ճաշատեսակները արժանացել են համընդհանուր հիացմունքի:

Իսկ Սոնան նաեւ սովորել է հնձանիվ վերանորոգել: Այդ է եղել կյանքը Գյումրիի ու Սպիտակի շինարարական ճամբարներում: Այստեղ հիմնական աշխատանքը տարել են հայ կամավորները, որտեղից հյուրերի առօրյան առավելագույնս լավ կազմակերպվի: Այդ մասին պատմեց Գրիգոր Բաղալյանը: Թոփմաջյան Արփինեն, որ սովորում է գեղարվեստաթատերական ինստիտուտում, ամեն օր նկարել է նրանցից մեկի դիմանկարը, արտասահմանցիներին ծանոթացրել են հայկական ավանդույթներին, իսկ ճամբարային բարեկամության արդյունքում ծնվել է մի նոր հայկական ընտանիք. Արմինե եւ Արսեն Գրիգորյանները ամուսնացել են:

Այժմ ամենակարեւոր ծրագրերից մեկը, որ իրականացնում են հայ կամավորները, միայնակ ծերունիների եւ հաշմանդամների օգնությունն է: Մոնիկա Սմոլինան եւ Վահան Բեգիրգանյանը, որոնք անցած ամառ սպասարկել են Երեւանի Արաբկիրի եւ Մաշտոցի շրջանների միայնակ ծերունիներին, ցավով նշում էին, թե ինչպիսի ծանր վիճակում են հայտնվել բարեկամներ ու հարազատներ չունեցող ծերունիները:

«Նրանցից շատերը, ասաց Մոնիկան, ոչ միայն բժշկական օգնության կարիք ունեն, այլեւ նյութական ու հոգեբանական»:

Մինչեւ օրս էլ նրանք շարունակում են օգնել այդ ծերունիներին: Եւ քանի որ ուսանողական ջոկատների շտաբը շատ է կարեւորում սոցիալական ծրագիրը, ապա որոշվել է, որ միայն այս տարվա ամառային արձակուրդների ժամանակ 400 ուսանողներ կզբաղվեն այդ ծրագրի շրջանակներում: Նշանակվել է նաեւ նրանց խրախուսման գումար` 50 դրամ, սակայն հրամանատար Ստեփան Ստեփանյանի ասելով, այդ գումարը` մոտ 20000 դրամ, աշխատանքի եւ սոցիալական ապահովության նախարարությունը դեռ չի համաձայնում տալ, ասելով, թե հնարավորություններ չկան: Հանդիպմանը ներկա ՀՌԱԿ Հանրապետական վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը խոստացավ նպաստել այդ հարցի արծարծմանը:

Այնուհետեւ հրամանատարը նշեց, թե կամավորական շարժումը կարիք ունի նաեւ կառավարական աջակցության: Մինչեւ օրս ճշտված չէ այդ կազմակերպության կարգավիճակը: Մինչդեռ կամավորները մեծ համբավ ունեն արտասահմանյան երկրներում: Օրինակ, Խաղաղության ամերիկյան կորպուս եւ Կամավորներ հանուն խաղաղության կազմակերպությունը ղեկավարում է ԱՄՆ նախագահը:

Հայաստանի ուսանողական ջոկատների շտաբը դարձել է ՅՈՒՆԵՍԿՕ-ի կամավորական շարժման կոմիտեի անդամ, որի մեջ են մտնում 14 միջազգային եւ 15 ազգային կազմակերպություններ: Ի դեպ, նախկին Խ. Միությունից անդամակցում են միայն Ռուսաստանը, Ուկրաինան, Բելառուսը եւ Հայաստանը: Ընդ որում, այս տարվա պայմանագրերի կնքման ժամանակ բարձր գնահատելով Հայաստանի կամավորների աշխատանքը, ոչ մի երկիր չի մերժել նրանց: Այս տարի մոտ 70-80 հայ կամավորներ կուղարկվեն 14 երկրներ: Իսկ Հայաստան կգան մոտ 100 արտասահմանցիներ, որոնք կաշխատեն 8 ճամբարներում, այդ թվում շինարարական, ծերունիների խնամքի, հաշմանդամ երեխաների, երաժշտական, մշակույթի, այլընտրանքային էներգետիկայի: Վերջինս ենթադրում է, որ CSI (Միջազգային քաղաքացիական ծառայություն) միջոցով կկահավորվի Երեւանի գինեկոլոգիայի եւ մանկաբարձության ինստիտուտի ծննդատան հարկաբաժիններից մեկը:

Արտասահման գնացող հայ կամավորները պետք է ընտրվեն մրցութային կարգով, որի առաջին նախապայմանը օտար լեզվի (անգլերենի) իմացությունն է, իսկ երկրորդը` ճանապարհածախսը (զեղչ գներով) մուծելու հնարավորությունը:

Այժմ, Ստեփան Ստեփանյանի ասելով, կառավարության մակարդակով պետք է հաստատվի այդ ծրագիրը:

ԱՄՆ

Ղարաբաղին նվիրված սիմպոզիում Միչիգանի համալսարանում

Մարտի 5-ին, ԱՄՆ-ի Միչիգանի համալսարանում տեղի է ունեցել մեկօրյա սիմպոզիում, նվիրված Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտությանը: Այն կազմակերպված է եղել համալսարանի Հայկական ուսումնասիրությունների ծրագրի, Ռուսաստանի եւ Արեւելյան Եվրոպայի ուսումնասիրությունների կենտրոնի եւ Ալեք ու Մարի Մանուկյան հաստատության կողմից, նպատակ ունենալով քննարկել հարցի պատմական արմատները եւ որոնել հնարավոր լուծումները:

Կոնֆերանսին մասնակցել են մեծ թվով գիտնականներ, դիվանագետներ եւ քաղաքագետներ ոչ միայն Միացյալ Նահանգներից, այլ նաեւ Ռուսաստանից, Հայաստանից եւ Ադրբեջանից: Նրանք իրենց գիտելիքների լայն շրջանակով եւ բարձր մակարդակով հարուստ եւ բովանդակալից են դարձրել միջոցառումը:

Առավոտյան նիստն ընթացել է «Ղարաբաղյան հակամարտության սկիզբն ու զարգացումը» ընդհանուր թեմայի շրջանակներում: Բացման խոսքով հանդես է եկել Միչիգանի համալսարանի հայ ժողովրդի արդի պատմության պրոֆեսոր Ռոնալդ Սյունին: Այնուհետեւ իրար ետեւից ելույթ են ունեցել Փենսիլվանիայի համալսարանից դոկտոր Նորա Դուդուիկը եւ Հայաստանից դոկտ. Լեւոն Աբրահամյանը, որոնք հարցին մոտեցել են ծագումնաբանական տեսանկյունից: «Մի շարք պատմական պատճառներով, նշել է Դուդուիկը, հայերը հարցին մոտենում են «ազգի» էթնիկական միասնականության տեսանկյունից, մինչդեռ ազերիները` հողային, տարածքային տեսանկյունից: Այդ պատճառով էլ համաձայնությունը երկու կողմերի միջեւ խիստ դժվարանում է»:

Վրդովեցնող ելույթ է ունեցել Ադրբեջանի դեսպանատան քաղաքական գործերի քարտուղար Մահիր Իբրահիմովը, որն իր զեկուցման մեջ Ղարաբաղի հակամարտության համար մեղադրել է «հայ ծայրահեղական ազգայնականներին, որոնք ամբողջ 20-րդ դարի ընթացքում ձգտել են ստեղծել Մեծ Հայաստան պետությունը»: Նա Ղարաբաղի շարժումը ներկայացրել է այնպես, իբր այն ամբողջովին հրահրված է եղել դրսից, արտասահմանում ապրող հայերի, հատկապես ամերիկահայերի կողմից: Որպես միակ լուծում նա առաջարկել է «մշակութային ինքնավարություն» շնորհել տարածքին, սակայն հրաժարվել է որեւէ բացատրություն տալ, թե այդ տերմինի տակ ինչ է ընդհանրապես հասկանում: Նրա ելույթը ուժեղ հակազդեցություն է առաջացրել ունկնդիրների շրջանում:

Այդ զեկուցմամբ հանդես է եկել Երեւանի պետական համալսարանից քաղաքագետ Աշոտ Գալոյանը, որից հետո ամփոփիչ խոսքով ելույթ է ունեցել Միչիգանի համալսարանի հայոց լեզվի եւ գրականության դասախոս, պրոֆեսոր Գեւորգ Բարդակչյանը:

Ցերեկային նիստն ընթացել է «Հարցի լուծման որոնումները» ընդհանուր խորագրի ներքո: Բացման խոսքն արտասանել է Ադրբեջանի կառավարության նախկին անդամներից դոկտ. Զուլֆուգար Մուլլազադեն, որն այժմ աշխատում է Վաշինգտոնում որպես անկախ քաղաքական խորհրդատու: Նրա ելույթը շատ ավելի հավասարակշռված է եղել, քան Իբրահիմովինը: Որպես ցանկալի լուծման հասնելու միջոց նա առաջարկել է հրադադարի հաստատումը, հայկական զորքերի ետ քաշելը եւ շրջափակման վերացումը:

Երկրորդ զեկուցողը` կովկասագետ դոկտ. Գեորգի Տեր-Լուգյանն անդրադարձել է նախկին Խորհրդային Միության փոխարեն նոր ռուսական կայսրության կազմավորման հարցին, նշելով, որ ռուսական ազդեցությունը կարեւոր գործոն է շրջանի հատկապես տնտեսական ոլորտի հարցերի լուծման գործում:

Այնուհետեւ բեմ է բարձրացել նախագահ Ելցինի նախկին խորհրդական Գալինա Ստարովոյտովան, որը նույնպես անդրադարձել է հակամարտության մեջ Ռուսաստանի դերին եւ նշել, որ նա կշարունակի կարեւոր դեր խաղալ շրջանում, քանի որ տնտեսական եւ պաշտոնական շահեր ունի այնտեղ:

Վերջին զեկուցողը եղել է Ջոն Մարեսկան, որն ԱՄՆ ներկայացուցիչն է ԵԱՀԽ-ում: Նա ընդգծել է այն փաստը, որ խաղաղության հաստատմանն ուղղված իրենց ջանքերի առաջին իսկ օրվանից Ղարաբաղը համարել են «առանձին կողմ» եւ պնդել եռակողմ (Հայաստան, Ադրբեջան, Ղարաբաղ) բանակցություններ անցկացնելու անհրաժեշտության վրա:

Նա նույնպես համաձայնվել է այն փաստի հետ, որ նախքան բանակցությունները առաջին հերթին հրադադար է պետք հաստատել եւ շրջափակումը վերացնել:

Երկրորդ մասի ամփոփիչ խոսքով հանդես է եկել Հարվարդի համալսարանից քաղաքագետ, պրոֆ. Մարկ Սարոյանը:

Սիմպոզիումն անցել է չափազանց հետաքրքիր մթնոլորտում: Ներկաների թիվը մեծ է եղել:

Ավարտից հետո տեղի է ունեցել համերգ, որի ընթացքում հնչել են ծնունդով ղարաբաղցի երաժիշտ Գրիգոր Միրզոյան-Սյունու ստեղծագործությունները:

Հ. Օ.

ԱՆԴՐԱԴԱՐՁ

«Մենք կանոնավոր կերպով Ախալքալակ ենք ուղարկում թերթեր»

Մարտի 8-ին մենք հոդված էինք տպագրել Ջավախքում Հայաստանի թերթերի տարածման անմխիթար վիճակի մասին: Ախալքալակի փոստատան մամուլի տարածման հրահանգիչ Աղվան Յորդանյանը մասնակցություն էր անում պետական կառույցներից դուրս անհատ լրագրավաճառներին եւ դրամ մտցնելուն, որոնք իբր թե խանգարում են թերթերի կանոնավոր տարածմանը: Թեեւ զարմանալի է, երբ թերթերը պետական ուղիներով չեն հասնում Ջավախք, ապա ինչ պարսավելի բան կա, որ անհատ ձեռներեցներն են հասցնում, երբ իհարկե, սրանք չեն զբաղվում վերավաճառքով: Ինչեւէ, ահա այս կապակցությամբ երեկ «Հայմամուլից» ստացանք մի լուսաբանող գրություն:

«Մամուլի տարածման գործակալությունը կանոնավոր կերպով Ախալքալակ է ուղարկում որոշակի քանակությամբ թերթեր շրջանի հայությանը Հայաստանից լրատվական տեղեկություններ տալու համար, գրում է «Հայմամուլի» տնօրեն Ռուբեն Միրզոյանը: Մամուլի տարածմամբ Ախալքալակում զբաղվում է փոստատան մամուլի տարածման հրահանգիչ Աղվան Յորդանյանը: Մեզ հայտնի չէ, ինչ գներով եւ ինչ փողով են վաճառվում թերթերը: Միաժամանակ հայտնում ենք, որ Ախալքալակի մամուլի տարածման գործակալությունը, ինչպես 1993 թ., այնպես էլ 1994 թ. Հայաստանից առաքված թերթերի դիմաց ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությանը մինչեւ օրս գումար չի փոխանցել: Հոդվածի տպագրությունից հետո ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությունը գրավոր դիմել է պարոն Ա. Յորդանյանին պարզաբանում տալու, թե որոնք են այն շարժառիթները, որոնց պատճառով թույլ է տրվում Հայաստանից առաքված թերթերի անկանոնությունը: Ախալքալակից ստացված պատասխանից հետո Ձեզ լրացուցիչ տեղյակ կպահենք մեր միջոցառումների մասին», գրության վերջում խոստանում է «Հայմամուլի» տնօրենը:

digitised by A.R.A.R.@

ՎԹԱՐ

Թուրքիան ձգտում է վերանայել Մոնտրոյի համաձայնագիրը

Հայաստանը առաջին տուժողների մեջ

ՄՈՒՐԱԴ ԲՈՋՈՒԼՅԱՆ

Թուրքիայում շարունակվում են կիրակի երեկոյան Բոսֆորի նեղուցի վերջնամասում տեղի ունեցած ծովային վթարի հետեւանքների վերացման աշխատանքները:

Չնայած ձեռնարկված միջոցառումներին, լցանավում բռնկված հրդեհը հանգցնել չի հաջողվում եւ, մոտավոր հաշվարկներով, արդեն ծով է թափվել 5 հազար տոննա անմշակ նավթ: Գտնված դիակների թիվը մոտեցել է երկու տասնյակի: Արդեն չորրորդ օրն է, ինչ Բոսֆորը փակ է ծովային երթեւեկության համար եւ տասնյակ նավեր են կուտակվել նեղուցի մատույցներում:

Ինչպես եւ սպասվում էր, թուրքական լրատվական միջոցները մեծ աղմուկ հանեցին այդ միջադեպի շուրջ, բորբոքելով քաղաքական կրքերը եւ պահանջելով իշխանություններից կտրուկ միջոցներ ձեռնարկել ապագայում նման միջադեպերը կանխելու նպատակով: Վերջին երեք օրերին լույս տեսած գրեթե բոլոր օրաթերթերն անդրադառնում են սեւծովյան նեղուցների կարգավիճակը սահմանող 1936 թ. Մոնտրոյի համաձայնագրի վերանայման անհրաժեշտությանը, ընդգծելով, որ այն վաղուց արդեն հնացել է, քանի որ երթեւեկության հաճախականությունը նեղուցներով հարյուրապատիկ ավելացել է 1936 թ. համեմատությամբ:

Միջադեպին եւ դրանից բխող հետեւանքներին էր նվիրված նաեւ թուրքական կառավարության մարտի 15-ի ընդլայնված նիստը: Երեկ ելույթ ունենալով թուրքական հեռուստատեսության առաջին ծրագրով, ծովագնացության գծով պետական նախարար Իբրահիմ Թեզը հայտնեց, որ նիստում հիմնականում քննարկվել են նեղուցները ժամանակակից էլեկտրոնային սարքավորումներով ապահովելու, անցումային գրաֆիկը խիստ հսկողության տակ վերցնելու հարցերը: Ապա նա ակնարկեց, որ այդ միջադեպից հետո Ռուսաստանը հավանաբար կհամաձայնի միջինասիական նավթը խողովակաշարով Թուրքիայի վրայով Միջերկրական ծով հասցնելու նախագծին: Ինչպես կարելի է եզրակացնել պետական նախարարի, ինչպես նաեւ արտգործնախարար Հիքմեթ Չեթինի նույն օրը հեռուստատեսությամբ արած ակնարկներից, թուրքական դիվանագիտությունը պատրաստվում է վճռական ճակատամարտ տալ Մոնտրոյի համաձայնագրի վերացման նպատակով:

Միջադեպը կամա թե ակամա հարցականի տակ է դնում սեւծովյան երկրների միջազգային առեւտրատնտեսական կապերի ապագան, քանի որ նրանք մեծամասամբ արտահանումն ու ներմուծումն իրականացնում են հենց այս ճանապարհով:

Հատկապես դժվարին կացության մեջ է հայտնվում Ռուսաստանը, որն ամենից շատ է շահագրգռված նեղուցների գործող ռեժիմի պահպանման հարցում: Անկարայում Ռուսաստանի Դաշնության նախկին արտակարգ եւ լիազոր դեսպան Ալբերտ Չեռնիշեւը, որը վերջերս նշանակվել է արտաքին գործերի նախարարի տեղակալ, այս հարցի կապակցությամբ արած հայտարարություններում բավական կոշտ լեզվով հասկացրել էր Անկարային, թե իր երկիրը թույլ չի տա նեղուցների կարգավիճակի որեւէ փոփոխություն: Այնուամենայնիվ, Թուրքիան, ցուցաբերելով դիվանագիտական ճկունություն, համոզեց Մոսկվային սեղանի շուրջ նստել, խոստանալով, որ խոսքը գնում է ոչ թե Մոնտրոյի հիմնարար սկզբունքների փոփոխման, այլ պարզապես անցման ռեժիմի կանոնադրության մշակման մասին: Ըստ թուրքական կողմի հավաստիացումների, այն կկարգավորի մեծ տարողությամբ նավերի բացթողման գրաֆիկը եւ կապահովի Ստամբուլի անվտանգությունը:

Այստեղ տեղին կլինի հիշեցնել, որ սեւծովյան նեղուցներով նավարկման սահմանափակումը, ինչին ակտիվորեն ձգտում է Անկարան, սուր ծայրով կարող է հարվածել նաեւ Հայաստանին: Ոչ ոքի համար գաղտնիք չէ, որ մեզ տրամադրվող միջազգային մարդասիրական օգնության զգալի մասը տեղ է հասցվում նույնպես Սեւ ծովով: Այսօրվա շրջափակման պայմաններում փաստորեն ծովային ճանապարհը Հայաստանը սնող գրեթե միակ երակն է, նեղուցների փակումը մեզ կարող է կանգնեցնել անելանելի վիճակի առաջ: Դա մեծապես կարող է խոչընդոտել նաեւ Հայաստանի միջազգային առեւտրատնտեսական կապերի զարգացմանն ապագայում, երբ քաղաքական կայունություն կհաստատվի եւ բնականոն հարաբերություններ ստեղծվեն տարածաշրջանի երկրների միջեւ: Երբ միջազգային հանրությունը թույլատրի Անկարային միանձնյա տնօրինել նեղուցների բախտը, խիստ սահմանափակելով երթեւեկության հաճախականությունը, կասկածից վեր է, որ վերջինս ամեն ինչ կանի Հայաստան ապրանք փոխադրող նավերի անցումը բարդացնելու, եթե չասենք անհնար դարձնելու համար: Հետեւաբար հայկական դիվանագիտությունն անհապաղ լրջությամբ պետք է մոտենա Մոնտրոյի համաձայնագրի վերանայման խնդրին եւ չպետք է անմասն մնա այդ ուղղությամբ տարվող բանակցություններից:

ՍԵՐՏԱՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Ցուցանիշները վատանում են

ԲՈՆՆ, 14 ՄԱՐՏ, ԲԻԶՆԵՍ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: 1990 թվականից Էստոնիայի, Լատվիայի եւ Լիտվայի փաստորեն բոլոր կարեւոր տնտեսական ու սոցիալական ցուցանիշները մշտապես վատանում են: Այս հետեւությանն են հանգել Գերմանիայի Վիսբադեն քաղաքում գտնվող դաշնակցային վիճակագրական գերատեսչության փորձագետները բալթյան շրջանի երկրների վերաբերյալ տարածված ներքական զեկուցագրում: Փաստաթղթում նշվում է, որ նման զարգացման գլխավոր պատճառը նախկին Խորհրդային Միության երկրների հետ բալթյան հանրապետությունների ավանդական խոր առեւտրական հարաբերությունների փլուզումն է:

Բալթյան պետություններում արտադրվող կիսաֆաբրիկատների եւ պատրաստի արտադրանքի համար Արեւմուտքում շուկաները կորցնելու, ինչպես նաեւ ԱՊՀ հանրապետություններից ստացվող էներգիայի, հումքի եւ առանձին դետալների համաշխարհային գներով կատարվող հաշվարկներին անցնելու պատճառով Էստոնիայի տնտեսական կարողությունը 1992 թ.

նախորդ տարվա համեմատությամբ կրճատվել է 32 տոկոսով, Լիտվայինը գրեթե 40, իսկ Լատվիայինը 44 տոկոսով: Գերմանացի փորձագետների գնահատումների համաձայն, 1993 թ. բալթյան երկրներում իրավիճակի հետ կապված անկումը փոքր-ինչ կդանդաղի: Էստոնիայի համախառն ներքին արտադրանքի կրճատումը պետք է կազմեր 8, Լիտվայինը 12, իսկ Լատվիայինը 17 տոկոս:

Դաշնակցային վիճակագրական գերատեսչության կարծիքով, Էստոնիայում առավել մեծ առաջընթաց է արձանագրվել շուկայական կառույցների ստեղծման գործում: Հենվելով ֆինանսական կոշտ քաղաքականության վրա, սահմանափակելով արժեզրկման եւ աշխատավարձերի աճը, անցկացնելով արագ սեփականաշնորհում, այդ հանրապետությունը բռնել է տնտեսական առողջացման ուղի: Լատվիան եւ Լիտվան, ընդհակառակը, ավելի զգույշ եւ դանդաղ են անցկացնում շուկայական բարեփոխումները: ■

Պապը հրավիրում է կարդինալներին

ՎԱՏԻԿԱՆ, 12 ՄԱՐՏ, ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Ապագայի մասին խորհրդով», այսպես է բնութագրում իտալական մամուլը Հռոմի Հովհաննես Պողոս II-ի որոշումը այստեղ հավաքելու Հռոմի կաթոլիկ եկեղեցու բոլոր կարդինալներին 2000 թ. առաջիկա տոնակատարությունը եւ մարդկության երրորդ հազարամյակ թեւակոխելը քննարկելու համար: Այս հանդիպումը կկայանա մայիսի 9-10-ը Վատիկանում: Հովհաննես Պողոս II-ը արդեն հինգերորդ անգամ առավել կարեւոր եկեղեցական գործերի քննարկման համար Հռոմ է հրավիրում կարդինալներին, այդ թվում ութսունն անց ավագներին: Այժմ Հռոմի կաթոլիկ եկեղեցում կա 141 կարդինալ:

Գնահատվում է «ՄիԳ-29»-ը

ՅՈՒՆՍԴՈՐՖ, 14 ՄԱՐՏ, ՌԻԱ ՍՆԱՐՔ: Գերմանիայի վերամիավորումից հետո Բունդեսվերի սպառազինության մեջ մտած «ՄիԳ-29» կործանիչները հարգի են գերմանացի զինվորական օդաչուների շրջանում: Ինչպես ասաց գերմանական ռազմաօդային ուժերի 73-րդ ավիացիոն կործանիչ գնդի հրամանատար գնդապետ Մանֆրեդ Մենգեն, իր ստորաբաժանումն ունի խորհրդային արտադրության 25 կործանիչ, որոնք լավագույնն են: «1993 թ. մեր գնդի օդաչուները «ՄիԳ-29» ռազմօդանավերով թռել են 120-150-ական ժամ, որ մի քանի անգամ շատ է նման մեքենաներով Ռուսաստանի օդաչուների թռիչքից», ասաց նա: Գերմանիայի ռազմաօդային ուժերի հրամանատարությունը ծրագրում է «ՄիԳ-29» օդանավերն օգտագործել մինչեւ 2005 թվականը:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Ուսանողական ջոկատների հանրապետական շտաբը հայտարարում է մրցույթ Հայաստանի եւ եվրոպական երկրների աշխատանքի միջազգային ճամբարների ծրագրերին մասնակցելու համար:

Դիմումները ընդունվում են մինչեւ սույն թվի մարտի 30-ը: Մրցույթի պայմաններն են անգլերեն լեզվի ազատ տիրապետում, ուղեվարձի վճարման հնարավորություն:

Հասցեն. Կորյունի 19Ա, 7-րդ հարկ
Հեռ. 52-27-01

NAAM

Ավիաչվերթներ ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ-ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ

Չոփ-տուր ՉԻՆԱՍՏԱՆ (ՀԱՐԲԻՆ, ՇԵՆՅԱՆ)

ԳՈՒՄԱՐԻ ՓՈԽԱՆՑՈՒՄ ԵՎ ՏԵՂԱՓՈԽՈՒՄ

ԲԵՌՆԱՓՈԽԱԴՐՈՒՄ ԵՎ ՈՒՂԵԿՑՈՒՄ

Մեր հասցեն՝ «Սեւան» հյուրանոց, 120 սենյակ:
Հեռախոսներ՝ 56-49-78, 58-26-53, 56-26-53, 56-18-26:

Մեր գովազդը տեսեք նաեւ «ԵՐԿԻՐ», «ՀՀ» «PA» թերթերում

A STYLE

«ՍԵՅԲԻՆ» ֆիրման առաջարկում է թանկարժեք մետաղների զտում, թանկարժեք մետաղ պարունակող ջարդոնի եւ թափոնների մշակման ծառայություններ:

Ձեր պատվերի կատարման որակը եւ արագությունը երաշխավորվում է ֆիրմայի 50-ամյա անբասիր հեղինակությամբ:

sabin
METAL CORPORATION
СЭЙБИН
МЕТАЛ КОРПОРЭЙШЕН

Մեր հասցեն 121002 Մոսկվա, Բոլշոյ Վլասեւսկի նրբ. 10, բնկ. 21, հեռ. (095) 241-22-50, ֆաքս (095) 241-22-50
Երեւանում «Արմենիա» հյուրանոց, սեն. 419, հեռախոս 569-484

A STYLE
58.18.41

Armine

ԱՌԵՎՏՐԻ ՄՐԱՀ

ԵԹԵ ԴՈՒՔ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ ԵՔ ԳՆԵԼ ՈՐԵՎԷ ԱՊՐԱՆՔ,
ԱՊԱ
ՄԻՆՉԵՎ ՏՈՆԱՎԱՃԱՌ ՇՏԱՊԵԼԸ ԾԱՆՈԹԱՑԵՔ ՄԵՐ
ՀԵՏԵՎՅԱԼ ՊԱՅՄԱՆԻՆ,
ՈՐԸ ԳՈՎԱԶԴԵԼՈՒ ԿԱՐԻՔ ՉԻ ԶԳՈՒՄ,
ՔԱՆԶԻ

Գնված ապրանքի հետ միասին դուք կստանաք մի պայմանագիր, համաձայն որի մենք պարտավորվում ենք

**ուղիղ մեկ տարի անց Ձեզ վերադարձնել վաճառքի դիմաց ստացած ամբողջ գումարը կամ
3 ամիս անց ամբողջ գումարի 1/5 մասը,
6 ամիս անց ամբողջ գումարի 1/3 մասը:**

ARMINE
CAESAR

*Մեր հասցեն. Գ. Նժդեհի 30, «Հայրենիք» կինոթատրոնի մոտ առեւտրի սրահ «ARMINE».
Հեռ.՝ 44-04-77*

A STYLE

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ

Մշակույթ

Ի՞նչ ճանապարհ է անցել աբստրակտ հայ նկարչությունը:

– Ամենախոշոր հայ աբստրակցիոնիստն Արշիլ Գորկին է՝ Ոստանիկ Ադոյանը, որը, ցավոք, 44 տարեկանում Նյու Յորքում ինքնասպան եղավ: Բայց հարկ է սա էլ նշել, որ Գորկին Լեռնային Ղարաբաղից էլ հիշում, որ նա աբստրակցիայով զբաղվել է՝ Վահրամ Գայֆեջյանն, մոռացված դասական, որին նա գուցե չէր մոռացել:

Իսկ Արշիլ Գորկին մեր կարիքը չունի, նա այնքան ճանաչված է, որքան, ասենք, Գառզուն: Արշիլ Գորկին 20-րդ դարի ամենախոշոր հայ արվեստագետն է և համաշխարհա-ված է, ինչ չես ասի աբստրակտ արվեստի տեսության մասին, որն, իրոք, արգելված ոճային կարգավիճակ ունեի:

– Նշանակություն չունի: Այդ ըրջանը վաղուց արդեն անցել է: Ես Սեյրան Խաչատրյանի գործերը ցուցադրում էի դեռ 70-ականների սկզբին: Ինչքան էլ ինձ խեղդում էին, ես էլի ցուցադրում էի:

– **Երբ ցուցադրվում էր, տեսության ավելացման համար՝ պատճառ հող:**

– Հնարավոր չէր: Այնպես չէին տրամ, ինչպես գրում էինք: Բացի այդ, դեռ վաղ է խոսել հայ աբստրակցիոնիզմի ընդհանուր գծերի մասին, չնայած, այսօր հզոր նկարիչ-

Ինչ վերաբերում է աբստրակտ նկարչությանը՝ կան Հենրիկ Էլիբեկյան, Այվազ Ավոյան, Սամվել Ստեփանյան, Մարտին Պետրոսյան կրտսեր, Գեւորգ Խաչատրյան, Համլետ Հովսեփյան, եւ ցանկը կարող եմ շարունակել:

– **Խնդրեմ:**

– Ձէ, բավական է: Այսքան բավ չինենք:

– **Ազդեցություններ կա՞ն:**

– Կան բոլոր մարդիկ եւ ուժեղ մարդիկ: Այսօր տեղեկությունների հոսքը այնքան հզոր է, եւ այնքան փոխվել է երկրագունդը, որ ազդեցություններից փախչել պետք չէ: Սահմանափակ մարդիկ ավելի վտանգավոր են: Այնքան ուժեղ պետք

Նարցազրույց Հենրիկ Իգիթյանի հետ՝ հիվանդանոցում: Ամիրը դարձյալ նույնն է, երեւանում առաջին անգամ կազմակերպվելիք հայ աբստրակտ նկարչության ցուցահանդեսը եւ նրա շուրջ ծագած իրարանցումը:

«Միակ բանը, որ ես կյանքում գիտեմ»

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

յին նկարչության մեջ աբստրակտ էքսպրեսիոնիզմի հիմնադիրը, չնայած, հաճախ նրան սյուրռեալիստ էլ են համարում (այդպիսի մոտիվներ կա նրա գործերի մեջ):

Հայաստանում աբստրակցիոնիզմով ամենավաղը, Գայֆեջյանի անունը արդեն նշեցի, սկսել է զբաղվել Ռուբեն Ադալյանը: Այսօր Հայաստանում կան շատ հզոր նկարիչներ, չեմ ուզում բոլորի անունը տալ: Ասենք, Հենրիկ Էլիբեկյան, այ, երեւի երբեւէ կարողանանք նրա ստեղծագործության արժանի ցուցահանդես բացել... Մեզ ախր դահլիճներ են պետք: Հայաստանում չկան այնպիսի դահլիճներ, որ բոլորին ցույց տայինք, թե ով է Հենրիկ Էլիբեկյանը: Մենք այսօր շատ ավելի հզոր կերպարվեստ ունենք, քան երեւում ենք: Էլիբեկյանը շատ խոշոր դեմք է հայ աբստրակցիոնիզմի մեջ նաեւ նաեւ ֆիգուրատիվ գործեր ունի: Մի անուն էլ ասեմ շրջակցի Այվազ Ավոյանը, որը հիմա այնպիսի հզոր թափով է բարձրանում, որ հայ արվեստում փայլուն նշանակություն կունենա: Լավ հիշեք այս անունը. ֆանտաստիկ հզորություն, գեղանկարչի մեծ տաղանդ: Մինչեւ հիվանդանալս ժամանակակից արվեստի թանգարանի շքանաձեւ սրահներում ներկայացրինք նրա գործերը՝ փաղանգ էլ սարսափ, հոսանք չկար...

Վերջերս մի նկարչի էլ եմ հայտնաբերել՝ Սամվել Ստեփանյան, «կլասիկ» Սամվել, ինչպես տղաները են ասում: Այսօր համաշխարհային մակարդակի արվեստ ունենք, բայց թափս չունենք, որովհետեւ փոքր դաշտում ենք խաղում, մեզ մեծ դաշտ է պետք...

– **Կազմակերպվելիք ցուցահանդեսը տեսական ընդհանրացման կարիք ունի, որը բաց է մնացել:**

– Ընդհանրապես տեսական միտքը Հայաստանում ցածր մակարդակ ունի, մանավանդ մշակույթի ոլորտներում: Մենք՝ ունենք Փարսադանով ու Փելեշյան, բայց նրանց համազոր տեսաբաններ կինոյում չունենք: Նույնը թատրոնի, նկարչության մասին:

– **Ամեն դեպքում, ինչ-որ բան ար-**

ներ ունենք, բայց դեռ էլի ժամանակ է պետք: Ի դեպ, ուզում եմ նաեւ Հովսեփյան Համլետի անունը տալ, աշնակցի, գյուղացի նկարիչ, իր գյուղում արված, մնացած, ինքնա-

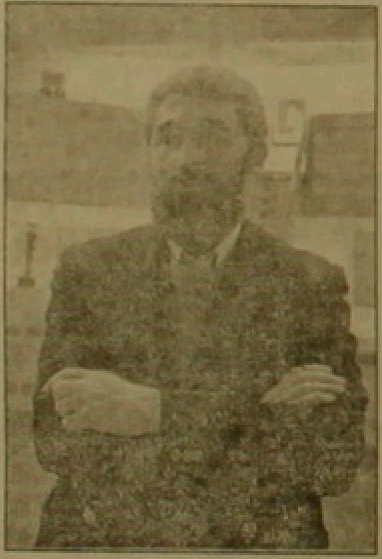

բուխ, ոչ թե այստեղից-այնտեղից բխած... Կան ինտելեկտուալներ, որոնք շատ իրազեկ են, խելոք մտքեր են հայտնում, եւ կա Համլետ Հովսեփյան, որ բռած ունի այդ բոլորի վրա, ինքն արդեն ինքն է, ու վերջ: Կամ բալինցի Գեւորգ Խաչատրյանը:

... Կարեւորն այն է, որ աբստրակցիոնիզմը բնականորեն մտել է հայ կերպարվեստի զարգացման մեջ, որպես ինքնուրույն եւ շատ հզոր ուժ:

Երբ առաջին անգամ գրեցի աբստրակցիոնիզմի մասին, Մոսկվայի գեղարվեստի ակադեմիայում Դմիտրի Նալբանդյանը վեր կացավ, շատ խիստ քննադատեց ինձ: Իսկ ես Սովետում առաջին անգամ, Արտո Չաքմաքչյանի դասկերագրի առաջաբանում գրել էի, որ աբստրակցիոնիզմը մարդու ազատության բարձրագույն ձեւն է:

– **Այս ցուցահանդեսի գաղափարը չե՞ք ընդունում:**

– Ցանկացած ցուցահանդեսի մասին կարելի է խոսել կոնկրետ, երբ դու գտնվում ես ցուցահանդեսում:

է լինել, որ կարողանաս քո միջով անցկացնել ազդեցությունները: Պիկասոն ամբողջ համաշխարհային արվեստն անցկացրեց իր միջով ու իր գիգանտ արվեստն ստեղծեց: Ուժեղ մարդն ինչքան ստանում է, այնքան ուժեղանում է:

... Իսկ ես ունեմ մի առավելություն բոլոր իմ գործընկերների հանդեպ. ամբողջ Սովետում ես երեւի միակն եմ, որ կարողացել եմ ժամանակին եւ ճիշտ ընտրել արվեստագետներին ու նրանց գործը: Եվ Մոսկվայում, եւ Կիեւում, եւ ամեն տեղ: Ինձանից լավ գրելու ձիրք ունեցողներ շատ կան, բայց ես մշակույթի դիագնոստիկ, ախտորոշող եմ: Ինձ կարող եք օդապարիկով իջեցնել Մոզամբիկում, մի անհայտ նկարչի մոտ, անմիջապես կասեմ՝ ինքն արժեքավո՞ր է, թե չէ: Եւ բացարձակապես չեմ սխալվի: Միակ բանը, որ ես կյանքում գիտեմ, դա է, եւ ուզում եմ միայն դրան ծառայել: Այսօր ինձ շենք պետք, գործ է, հիվանդ եմ, ինչ եմ, եւ էլեկտրական հոսանք բերելու հնարավորություն պետք, ես կստեղծեմ Եվրոպայի լավագույն թանգարաններից մեկը Հայաստանում: Ու ինձ ոչ մի խորհրդատու պետք չէ:

Այս ցուցահանդեսի կազմակերպման մեջ ես մի բան չեմ հասկանում. այսօր ժամանակակից արվեստի թանգարանում աբստրակտ լավագույն նկարիչները ցուցադրվում են, էլ ո՞րն է դրա նորարարությունը: Օրինակ, Խաչատրյան Գեւորգը ցուցադրվում է, Սամվել Ստեփանյանը, Հենրիկ Էլիբեկյանը, Այվազ Ավոյանը, Քիթին եւ այլն ցուցադրվում են... Ուզում եմ ասել, որ որեւէ կոնֆլիկտի հարց չկա: Ինչ ուզում են, թող անեն: Ով որ անում է, նա է ճիշտը, ով որ չի անում, նա սխալ է: Ողջունում եմ ամեն մի արած բան, ուղղակի դեմ եմ կոնֆլիկտին ու առճակատմանը:

– **Ուրեմն, դուք գտնում եք, որ ցուցահանդեսը կոնֆլիկտի առի՞թ կտա:**

– Համենայն դեպս, հիվանդանոցում չեմ կարող իմանալ, թե իրենք ինչ են ստեղծում...

ՏՈԿԻՈ

«Մուսա լեռան քառասուն օրը» ճապոներեն

Ինչպես տեղեկանում ենք Բեյրութում հրատարակվող «Սփյուռք» ամսագրի հունվարի 1994 թ. համարից, ճապոնիայի մայրաքաղաք Տոկիոյում դեռեւս անցյալ տարվա սեպտեմբերին լույս է տեսել Ֆրանց Վերֆելի «Մուսա լեռան քառասուն օրը» վեպի ճապոներեն թարգմանությունը՝ երկու հատորով: Թարգմանիչն է դոկտ. Յուկիո Ֆուկոտան: Հատորների լույսընծայման առթիվ Տոկիոյի Հայաստանի ճապոնական ինստիտուտը, որի տնօրենն է դոկտ. Հիտեհարո Նակաջիման, դեկտեմբերի 5-ին կազմակերպել է հանդիպում թարգմանչի հետ, որը ներկաներին պատմել է իր թարգմանության մասին: Գ. Յ.

ԹԱՏՐՈՆ

Միջնադարի ասպերազերծում

Ֆրանսիական թատերական՝ աշխարհում հետաքրքիր երեւույթներից է միջ-նադարյան գրական ժառանգության բեմականացումը Հովհարների թատրոնում: Երբ կին խաղում են իրենց ասպերների հետ էկրանի հետեւում, մինչդեռ երբ երգիչ բեմի առաջամասում, տրամադրություն են ստեղծում վաղ միջնադարյան մեղեդիների նուածային կատարմամբ: Եւ լուսարձակների երփնային խաղախաղի ներքո հառնում է «Առյուծասիրտ ասպետը» 12-րդ դարի լեգենդը: Խաղարկման հնուտ արարմամբ դարում են դիմակները, մարմնեսները, գույները ու մարդկային սիլուետները վերակենդանացնելով միջնադարի ռոբերգական ու քնքուշ նոգին: Ն. Պ.

ՄԵՔՍԻԿԱ

Հինավուրց քաղաքի հայտնագործման շեմին

Ամերիկացի հնագետ Ջեֆրի Ուիլկերսոնն ակնկալում է Մեքսիկայի տարածքում նոր հնագիտական վայրի հայտնագործումը, որը, նրա կարծիքով, պետք է լինի նախակոլումբիական քաղաքակրթության շրջայի անհայտ օղակներից մեկը: Առայժմ պեղումները դեռ չեն սկսվել: Տարածքը, որ գտնվում է էլ Պիտալ գյուղի շրջակայքում, կանաչապատ հարթություն է՝ ստեղ-ստեղ բարձրացող բլրակներով: Հնագետի են քաղրությամբ՝ այդ բլուրները թաքցնում են հսկա մի քաղաքի ավերակներ, մոտ 20 000 բնակչությամբ՝ իր պալատներով, տաճարներով, նավահանգստով եւ բուրգերով, որ, ամենայն հավանականությամբ, պետք է ծնված լինի Մեքսիկայի դասմության արխայիկ շրջանի եւ կոնկիստադորների ժամանման միջեւ ընկած ժամանակահատվածում, ավելի ճշգրիտ՝ Ք.Ծ. I-VII դարերի միջեւ: Տարօրինակն այն է, որ մեր սիկացիների համար ամերիկացի հնագետի հանած աղմուկը կասկածելի է, մանավանդ որ դեռեւս շոշափելի ոչ մի ապացույց չկա: Ն. Պ.

Ուիլկերսոնը պեղումների վայրում

ԵՐԵՎԱՆ

Հայեղապատի հերթական համերգը

Ազգային օպերայի եւ բալետի կամերային այս սրահում մարտի 12-ի շաբաթ օրը կայացած համերգը կարելի էր անվանել երիտասարդական նկարի ունենալով առաջին հերթին մենակատարների շարքը: Սակայն այս բնորոշմամբ այն ամենեւին էլ չես առանձնացնի հիշյալ համերգաշարահում տեղի ունեցող մյուս միջոցառումներից, երբ հաճախ առնենք Կոմիտասի անվան երաժշտանոցի սաների եւ թատրոնի երիտասարդ ուժերի այստեղ մշտապես ելույթ ունենալու հանգամանքը: Այն հաճախ է դառնում հայտնությունների սրահ, որտեղ ունկնդիրն առաջին անգամ է առիթ ունենում ծանոթանալու այս կամ այն օժտված երգչի կամ նվագողի հետ, իր համար նոր բացահայտումներ անում: Մյուս կողմից էլ, նկատի ունենալով ծննդային գրերի պատճառով կարվածահար եղած մայրաքաղաքային երաժշտական ծանծաղ կյանքը, անհնար է Հայեղապատ սրահը չանվանել փրկության դուռ առաջին հերթին օպերայի առաջատար երգիչ-երգչուհիների համար, որոնք ողջ ձմեռ նրա կամերային բեմում ունեցած պարբերական ելույթների շնորհիվ պահպանեցին իրենց «մարզավիճակը»՝ ավելի լավ նախապատրաստվելով առաջիկայում բացվելիք 61-րդ թատերաշրջանին: Վերադառնալով շաբաթօրյա վերջին համերգին, ասենք, որ նրա ծրագիրը բավական միասնական էր եւ իր մեջ հիմնականում ընդգրկում էր մեղեդային այնպիսի հրաշալի գործեր, ինչպես Գյլյուկի հանրահայտ «Մեղեդին», Բախի Թիվ 2 սյուիտը, Ալբինոնիի «Ադաջիոն» եւ այլն: Բեմի վրա, ինչպես միշտ, օպերայի եւ բալետի թատրոնի կամերային նվագախումբն էր, բայց այս անգամ ոչ Վիլեն Չարչօղլյանի ղեկավարությամբ: Մաեստրոն տեղ էր զբաղել ունկնդիրների շարքում, իսկ նրան փոխարինել էր երիտասարդ նվագավար Դավիթ Հարությունյանը: Իհարկե, վերջինիս մոտ ամեն ինչ չէ, որ ստացվում էր այնպես, ինչպես երեւի ինքը կամ էլ, ասենք, ունկնդիրը կցանկանար: Ժամանակի ընթացքում, սակայն, փորձառությունն իրենը կանի: Այդ օրն իրենց նվագով բավական լավ տպավորություն թողեցին երաժշտանոցի անցած տարվա շրջանավարտներ, ֆլեյտահար Սամվել Պողոսյանը եւ հարփահար Սամվել Աբրահամյանը: Հատկապես վերջինը, որը Մարչելլոյի՝ նվագախմբի եւ հոբոյի համար գրած կոնցերտը հնչեցնելիս դրսեւորեց նկատելի վիրտուոզ վարպետություն եւ գեղագանգ տեխնիկա: Նա նվագակցեց նաեւ երգչուհի Ռուզա Հովսեփյանին Բախի Թիվ 21 կանտատի կատարման ժամանակ: Համերգի վերջում Ազգային օպերայի եւ բալետի թատրոնի գեղարվեստական ղեկավար Տիգրան Լեւոնյանն ասաց. «Սա Դավիթ Հարությունյանի առաջին համերգը չէր այս սրահում: Թե նրան, թե Միհայլ Ավետիսյանին, թե ուրիշ երիտասարդների մենք հնարավորություն ենք ընձեռում առնչվելու լսարանի հետ, ձեռք բերելու փորձ ու վարպետություն: Մեր առաջնահերթ խնդիրն է դաստիարակել օպերային դիրիժորներ, որն իր բնույթով էապես տարբեր է ֆիլհարմոնիկ դիրիժորից»: Լ. Լ.

ԱՄՆ

Հոլիվուդում ինքնաշնորհավորա՞նք

Ինչպես հայտնել էինք նախապես, մի քանի օրից, մարտի 21-ին, Հոլիվուդում կկայանա կինեմատոգրաֆիական արվեստի ամենահեղինակավոր փառատոնի՝ Օսկարի մրցանակաբաշխության արարողությունը: Այդ բարձրագույն մրցանակի թեկնածուների ցանկում է գտնվում նաեւ Ջեյմ Քամերոնի «Դաշնամուրը» ֆիլմը, որի կապակցությամբ «Նյուզուիք» շաբաթաթերթն իր վերջին համարում գրում է, թե այն պատրաստող ընկերությունը՝ «Քրիեյթիվ Արթիսթս էյջընսին», գլխավոր ռեժիսորն ու դերասանուհին էրիկայի իմաստով անհարմար ազդեցություններ են փորձում բանեցնել մամուլի եւ դատակազմի վրա, ի վերջո տեր դառնալու համար գլխավոր մրցանակին: Գլխավոր ռեժիսոր Քամերոնը, գրում է թերթը, հրապարակավ հաճոյախոսություններ է հղում գլխավոր դերասանուհուն՝ Հոլի Հանթըրին, մինչ վերջինս գովերգում է թերթը, գանգվածային լրատվության միջոցներով ծավալվող այդ ինքնագովերգումը կարող է հակառակ ազդեցություն գործել դատակազմի անդամների վրա:

Պարագան հետաքրքրական է այն առումով, որ ցույց է տալիս, թե նույնիսկ Մ. Նահանգներում ինչպես է փորձ կատարվում ներազդելու հեղինակավոր դատակազմի եւ հասարակական կարծիքի վրա:

ՇՈՒՇԻ

«Արամ Մանուկյան» վարժարանում

ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: 1992 թ. Լեռնային Ղարաբաղի Շուշի քաղաքում գործում է «Արամ Մանուկյան» վարժարանը, որտեղ այսօր արդեն սովորում են 120 աշակերտներ: Ինչպես հաղորդեց դպրոցի տնօրեն Արմեն Առուշյանը, դասերն ընթանում են առանց ընդհատումների: Դպրոցի բարձր դասարանի աշակերտներին ընձեռված է հնարավորություն իրենց գիտելիքները խորացնել ըստ նախասիրությունների՝ հումանիտար եւ բնագիտական առարկաների ուղղությամբ: 1994 թ. հունվարի 1-ից դպրոցը հովանավորում է Հայ համազգային կրթական միությունը: ■

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ **Մարզական**

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Բարձրագույն խո՞ւմբ, թե ...

ՍՈՒՐԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ
Մարզական մեկնաբան

Խմբագրությունն այս վերնագրով հոդված է ստացել «Գորխսինի» ՀՊԶ-ՈՒ փոխտնօրեն, ֆաղխորհրդի նախագահության անդամ Սեդրակ Հայրապետյանից: Հոդվածագիրը հայկական ֆուտբոլին հուզող կարեւոր շատ հարցեր է արծարծում, որոնք արժանի են ուշադրության: Որոշ կրճատումներով ընթերցողների ուշադրությանն ենք ներկայացնում այդ հոդվածը, հույս ունենալով, որ մասնագետներն անդրադառնան կարծագանքեն:

Թերեւս սույն տպագրվող հոդվածը չգրվեր, եթե չլիներ ԱՊՀ երկրների չեմպիոնների գավաթի խաղարկությունը: Հայաստանի չեմպիոն «Արարատը» Մոսկվայում գտնվող եւ նրան հաջողություն բոլոր հայերին մատուցեց լոգանք ... սառը ցնցուղով: Այն, ինչ տեղի էր ունենում փակ մարզադաշտում, վեր էր ամեն տեսակի երեւակայությունից: «Արարատը» նման էր անդեմ, անունը տարական տեխնիկայի ու տակտիկայի անօգնական թիմի եւ նրա բոլոր դարտությունները էլ լիովին համապատասխանում էին նրա ցույց տված խաղամակարդակին:

Ի՞նչ է կատարվում հայկական ֆուտբոլում:

Մոտ 30 տարի աչալրջորեն հետեւելով հայկական ֆուտբոլի տեղաշարժություններին, մակընթացություններին ու լինելով մի ինչ էլ փորձառու, ուզում եմ մի քանի հետեւություններ եւ առաջարկություններ անել:

Նախ, մի քանի խոսք «բարձրագույն խումբ» տերմինի մասին: Ֆուտբոլային երկրները սովորաբար դասակարգվում են 5 խմբի.

Բարձրագույն՝ Գերմանիա, Իտալիա, Բրազիլիա, Արգենտինա:

1-ին՝ Անգլիա, Հոլանդիա, Ֆրանսիա, Իսպանիա

2-րդ՝ Բելգիա, Դանիա, Հարավսլավիա, Շվեդիա, Պարագվայ, Ուրուգվայ, Շոտլանդիա, Պորտուգալիա, Ռումինիա: Այստեղ մտնում էր նաեւ ԽՍՀՄ-ը:

3-րդ՝ Ռուսաստան, Նորվեգիա, Լեհաստան, Բուլղարիա, Հունաստան, Ուելս, Իռլանդիա, Հունգարիա, Ալժիր, Ավստրիա, Կոլումբիա, Չիլի:

4-րդ՝ Ֆինլանդիա, Իսլանդիա, Ավստրալիա, ԱՄՆ, Աֆրիկայի, Ասիայի եւ ԱՊՀ-ի մի շարք երկրներ, այդ թվում նաեւ Հայաստանը:

Ես եղել եմ 3-րդ եւ 4-րդ կարգին պատկանող մի շարք երկրներում եւ զարմացել ֆուտբոլային մարզադաշտերի ու բազաների մակարդակի եւ հագեցվածության աստիճանով:

Ի՞նչն է պատճառը, որ նշյալ երկրները չեն կարողանում դուրս գալ, շրջանցել առաջնային առկայծումները, տակտիկական փուլից: Իմ կարծիքով, պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլն ու մասսայականն անհամատեղելի են: Որտեղ առկա է մասսայական ֆուտբոլը, չկան բարձրակարգ թիմեր: Հիշենք, որ Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի ... բազմաթյուն ... ը չի համնում Ռուսաստանի Դաշնության պրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների թվին: Ավելածը հաստատեմ փաստերով: Տարիներ առաջ սեղանի թենիսի Եվրոպայի առաջնությունում շվեդները գրավեցին առաջին տեղը: «Սովետսկի սպորտ» թերթի թղթակցի այն հարցին, թե նշված խաղի քանի՞ պետական մարզիչ կա 10 միլիոնանոց Շվեդիայում, երկրի ազգային հավաքականի ավագ մարզիչը պատասխանեց է. «Երեք, ու ավելացրել, որ եթե Շվեդիայի 2-րդ թիմն էլ թույլատրվեր մասնակցել առաջնությանը, ապա այն եւս պայքար կմղեր ոսկե մեդալների համար»: Դա այն դեպքում, երբ պրոֆեսիոնալ սկզբունքով մարզվում էին ընդամենը 156 թենիսիստներ: Հետո թղթակիցը հաւելել է, որ ԽՍՀՄ-ում կա սեղանի թենիսի մոտ 3 հազար մարզիչ, որ նրանք պատրաստում են մոտավորապես 200 հազար թենիսիստների հետ, սակայն չկարողացան այդ հսկա բանակից պատրաստել Ամերգրենի եւ նրա թիմակիցների նման ընդամենը հինգ միջազգային կարգի թենիսիստներ: Սա խոսում է այն մասին, որ մասսայականությունը դեռեւս որակ ու պրոֆեսիոնալիզմ չէ: Նախկին ԽՍՀՄ-ի բարձրագույն խմբում, տնտեսապես հզոր ՀԽՍՀ-ը կարողանում էր պահել միայն մեկ թիմ Երեւանի «Արարատը» (այն էլ ինչպիսի ջանքերով): Երբ դրան էլ գումարենք, որ «Արարատ» թիմի ֆուտբոլիստների միայն կեսն էր բավարարում (բացառությամբ 1969-75 թթ. ֆուտբոլիստների) բարձրագույն խմբի պահանջները, ամեն ինչ պարզ կլինի: Մինչդեռ պատկերը կտրուկ փոխվում է: Մինչեւ այժմ մեզ մոտ խրախուսվում է մասսայական ֆուտբոլը եւ միլիոնները (նոր փողերով գումարած միլիարդներ) ծախսվում են կիսապրոֆեսիոնալ ֆուտբոլիստների պատրաստման, կիսագրագետ մարզիչների, ոչ օբյեկտիվ մրցավարների եւ հսկա ապարատի գոյությունը պահելու համար: Մենք պետք է ելնենք նրանից, որ երբ նշյալ թիմը կամ մարզիկը պայքարում են օլիմպիական գիկը պայքարում են օլիմպիական խաղերի, աշխարհի, Եվրոպայի չեմպիոնների, կոչման համար, ապա նրանց վրա անհամեմատ մեծ ծախսեր կատարվեն: Ուրեմն, եկեք այս սկզբունքով էլ առաջնորդվենք ֆուտբոլի ազգային առաջնությունում:

Մոտ 30 առաջատար ֆուտբոլիստների արտահոսման զանգից հետո, մեր առաջնությանը մասնակցող խաղացողների միջին մակարդակը տատանվում է վարպետության թեկնածուի եւ երկրորդ կարգի միջեւ:

Ունենալով Շոտլանդիայի, Ռեկլաի եւ մնացած փոքր պետությունների ճանապարհը, կանգնելով վերը նշված փաստարկներից, հաշվի առնելով ՀՀ ներկայիս գերծանր տնտեսական իրավիճակը եւ ավելորդ ծախսեր անելու աննպատակահարմարությունը, առաջարկում եմ.

1. Հանրապետության ֆուտբոլի բարձրագույն խմբի առաջնությունը վերանվանել Հայաստանի ֆուտբոլի առաջնություն:

2. Թիմերի թվաքանակը կրճատել եւ հասցնել 8-ի:

3. Առաջնությունն անցկացնել 4 շրջանով, այն է` 2 խաղ Երեւում, 2-ը դրսում:

4. Լուծարել 1-ին եւ 2-րդ խմբերը:

5. Ազատված ֆուտբոլիստներից լավագույններին ընդգրկել 8 թիմերի կազմում:

6. Գոյացած գումարների զգալի մասը հատկացնել անհատ մարզիչներին, որպեսզի նրանք պատրաստեն երկրորդական մակարդակի ֆուտբոլիստներ, իսկ մնացածը տալ մարզադպրոցներին ուսուցումը ղեկավարների մասսայական ֆուտբոլի հազարը լուծելու համար:

7. Առանձնակի մոտեցում [illegible] (բ[illegible]ական եւ բարոյական) ցույց[illegible] հավաքականի ֆուտբոլիստների նկատմամբ եւ լինել պահանջկոտ:

8. Մեծացնել պահանջկոտությունն առաջնությունը սպասարկող [illegible]վարների հանդեպ:

9. Խիստ ուշադրություն դարձնել այն մարզադաշտերին, [illegible] կայանալու են խաղերը: Իմ կարծիքով, Արարատյան դաշտավայրը ներկայացնող թիմերը պետք է խաղան ոչ միայն Հոկտեմբերյանում եւ Արտաշատում, այլեւ Աշտարակում, Էջմիածնում: Նույնը պետք է իրականացվի նաեւ Զանգեզուրի, Շիրակի եւ Լոռու գոտիներում:

10. Հայաստանի ամբողջ տարածքում իրականացնել տոմսերի (աբոնեմենտների) վաճառման միասնական համակարգ:

ՖՈՒՏԲՈԼ

ՖԻՖԱ-ի նոր դասակարգումը

Ֆուտբոլի միջազգային ֆեդերացիան անցյալ տարվա արդյունքներով հրապարակեց հավաքականների նոր դասակարգումը: Առաջին տեղում է աշխարհի չեմպիոն Գերմանիայի հավաքականը: Անցյալ տարվա 3-րդ տեղի փոխարեն 2-րդ դիրք է տեղափոխվել աշխարհի եռակի չեմպիոն Բրազիլիայի հավաքականը: Վերջին ժամանակներս մեծ առաջընթաց է արձանագրում Նորվեգիայի հավաքականը, որն իրեն գեղագանց դրսեւորեց աշխարհի առաջնության ընտրական մրցաշարում: Նորվեգացիներն անցյալ տարի 4-րդ տեղում էին, հիմա զբաղեցնում են պատվավոր 3-րդ տեղը: Եվրոպայի չեմպիոն Դանիայի հավաքականը նախորդ մրցաշրջանի համեմատ նույնպես առաջընթաց է արձանագրել: Հայաստանի հավաքականի առաջիկա մրցակիցը ԿՊ աշխարհում համարվում է 4-րդ թիմը: Դանիացիներն անցյալ տարի 6-րդ տեղում էին: Ամենամեծ առաջընթացն արձանագրել են շվեյցարացիները, որոնք 12-րդ տեղից բարձրացել են 5-րդը: Ուժեղ տասնյակում ըստ հերթականության տեղեր են զբաղեցրել իտալացիները, շվեդները, արգենտինացիները եւ ռումինացիները, հոլանդացիները 2-րդ տեղից 11-րդն են: Անցյալ տարվա 2-րդ տեղից 11-րդ տեղ է նահանջել Իտալիայի հավաքականը: Ետընթաց է արձանագրել նաեւ Ռուսաստանի ընտրանին, որը 14-րդ տեղից նահանջել է 16-րդ տեղը:

ՀԵՏԱՔՐՔՐԱԿԱՆ

ՊԱԿ-ի գործակալը

Բրեմեն քաղաքի «Վերդեր» թիմի մարզիչ Վիլլի Լեմկեն խոստովանել է, որ նախկինում ինքը եղել է Խորհրդային Միության գաղտնի ոստիկանության (ՊԱԿ) գործակալը: Նա աշխատում էր Բրեմեն քաղաքի քաղաքապետարանում եւ կարեւոր գաղտնիքներ տեղեկացնում ռուսներին: Այս ամենը Բեռլինի պատի փլուզումից առաջ էր: «Ես դա դրամի համար չէի անում, այլ ի սեր մի նպատակի, որը շատ հետաքրքիր էր», հայտարարել է Լեմկեն: Վիլլի Լեմկեի այս գործերի մասին պատմեց Համբուրգի գաղտնի ոստիկանության նախկին բարձրաստիճան աշխատակիցը:

ԹԵՆԻՍ

Աղասին կատարում է խոստումը

Դաստակի լուրջ վնասվածք ստանալուց եւ դեկտեմբերի 20-ին վիրահատվելուց հետո Անդրե Աղասին խոստացավ իր երկրպագուներին նոր մրցաշրջանում նոր հաղթանակներ:

«Թենիսով ես մանկուց եմ սկսել զբաղվել, եւ նրա նկատմամբ իմ վերաբերմունքը ճիշտ չի եղել: Որոշ ընդմիջումն ինձ հնարավորություն տվեց ուրիշ աչքերով նայել թենիսին: Ես պարտական եմ իմ երկրպագուներին եւ պետք է անեմ ամեն ինչ նրանց կրկին ուրախացնելու: 1994 թ. դուք ինձ կտեսնեք կերպարանափոխված եւ կզգաք, թե ինչ է փոխվել իմ մեջ», ասել է Աղասին: Հիմա անվանի թենիսիստի խոսքերն իրականություն են դառնում: Նա հասցրել է ԱՄՆ-ում շահել մեկ մրցաշար, եւ հաջող է հանդես գալիս Կիբիսկեյն (ԱՄՆ) քաղաքում տեղի ունեցող խոշոր եւ շատ բանել մրցաշարում: Աղասին առավելություն է հասել գերմանացի Բորիս Բեկերի նկատմամբ: Այս հեղինակավոր մրցաշարում իրենց հաջող ելույթներն են շարունակում նաեւ աշխարհի մյուս ուժեղագույն թենիսիստները` Փիթ Սամփրասը, Ջիմ Կուրյեն,

Ստեփան Էդբերգը, Գորան Իվանիշեւիչը: ■

ԵՎՐՈՊԱ

«Սեն-Ժերմենը» ծնկի է բերում «Ռեալին»

Տեղի ունեցան եվրոպական երկրների գավաթակիրների եւ ՈՒԵՖԱ-ի գավաթների քառորդ եզրափակիչ փուլի պատասխան հանդիպումները: Ֆրանսիայի «Պարի Սեն Ժերմենը» սեփական հարկի տակ 1-1 հաշվով ավարտելով հանդիպումը Մադրիդի «Ռեալի» հետ, դուրս եկավ գավաթակիրների գավաթի խաղարկության կիսաեզրափակիչ, քանի որ հաջողության էր հասել Մադրիդում տեղի ունեցած 1-ին խաղում: Նման հաջողության հասավ նաեւ Պորտուգալիայի «Բենֆիկան», որն արտագնա խաղում ոչ-ոքի 4-4 հաշվով ավարտեց հանդիպումը Գերմանիայի «Լեվերկուզեն» թիմի հետ: Առաջին խաղն ավարտվել էր 1-1: «Արսենալը» նույնպես կիսաեզրափակչի ուղեգիր ձեռք բերեց: Նրա մրցակիցն էր Իտալիայի «Տորինո» թիմը: Չորրորդ թիմը հայտնի կդառնա «Պարմա»-«Այախս» խաղից հետո:

ՈՒԵՖԱ-ի գավաթի խաղարկությունում կիսաեզրափակչի ուղեգիր է ձեռք բերել իտալական «Կալյարի» թիմը, որը 2 հանդիպումների արդյունքներով առավելության է հասել իտալական մեկ այլ թիմի` «Յուվենտուսի» նկատմամբ: ■

ԽԾԱՆԿԱՐ

Միլիոնատեր մրցավարը

Ռոբերտ Պալմերը պրոֆեսիոնալ բռնցքամարտի IBF ֆեդերացիայի մրցավար է: Նա վերջերս Նյու Ջերսիում տեղի ունեցած վիճակախաղի ժամանակ շահեց 8 միլիոն դոլլար: Նորընծա միլիոնատերը հայտարարեց, որ պետք է շարունակի մրցավարի իր գործունեությունը հանուն հաճույքի եւ ոչ թե 1600 դոլլարի, որ ստանում է ամեն մի մրցավարության համար:

Սիմոնսենը Ֆարերյան կղզիների հավաքականի մարզիչ

[illegible] հավաքականի նախկին [illegible] անվանի ֆուտբոլիստ Ալան Սիմոնսենը նշանակվել է [illegible] կղզիների հավաքականի ավագ մարզիչ: Այս երկրի հավ[illegible] պետք է մասնակցի Եվրոպայի առաջնության ընտրական փուլի խմբ[illegible] [illegible]արին, որտեղ մրցակիցները կլինեն Ռուսաստանի, Ֆինլանդիայի, Սա[illegible]րինոյի, Հունաստանի եւ Շոտլանդիայի հավաքականները: Սիմոնսենը ժա[illegible]ակին ճանաչվել է Եվրոպայի լավագույն ֆուտբոլիստ: Նա 56 անգամ հանդես է եկել Դանիայի հավաքականի կազմում: Խաղացել է նաեւ Մյունխենգլադբախի «Բորուսիա» թիմում եւ «Բարսելոնում»:

«Նապոլիի» դաշտը դատարկվում է

Երբ Դիեգո Մարադոնան խաղում էր Իտալիայի «Նապոլի» թիմում, ամեն տարի Նեապոլի մարզադաշտին բաժանորդագրվում էին շուրջ 70000 մարզասերներ: Այդ այն դեպքում, որ դաշտը տեղավորում էր 80000 հանդիսական: Ներկայումս «Նապոլին» ունի միայն 15000 բաժանորդներ: Գ. Ա.

ՀԱՐԳԵԼԻ ԲԱԺԱՆՈՐԴՆԵՐ

Ձեր կողմից 1991-93թթ. բաժանորդագրված «Օգոնյոկ» ամսագրի հավելվածի ներմուծյալ գրքերը լույս են տեսել, սակայն լրացուցիչ ծախսերի առաջացման պատճառով, առայժմ չեն տեղափոխվել հանրապետություն:

Այդ գրքերը հետեւյալն են.

1 Դյումա 12,13,15-րդ հատորները, 2. Սաբինա եւ հումոր 3, 3. Ալդանով 1 եւ 3, 4. Է. Զոլա 1 եւ 6, 5. Մորուա 1, 2, 3, 4, 6, 6. Մ. Ռիդ 1, 2, 3, 5, 6, 7, 8, 7. Է. Պո 1, 4

Հայտնում ենք բոլոր բաժանորդներին, որ նշված գրքերն ստանալու համար անհրաժեշտ է լրացուցիչ մուծել յուրաքանչյուր գրքի համար 25 դրամ: Մամուլի տարածման գործակալությունը երաշխավորում է լրացուցիչ 25-ական դրամը մուծելուց հետո, երեք ամսվա ընթացքում վերը նշված բոլոր գրքերը հասցնել բաժանորդներին: Վճարելու համար Երեւան քաղաքում դիմել կապի 10-րդ բաժանմունքում (Հանրապետության հրապարակ) գտնվող բաժանորդագրական բաժնին, իսկ հանրապետության մյուս քաղաքներում եւ շրջաններում մամուլի տարածման գործակալության համապատասխան ծառայություններին: Դրամը մուծելիս բաժանորդն իր հետ պետք է ունենա բաժանորդագրման կտրոնը: Լրացուցիչ դրամը ընդունվում է մինչեւ ս/թ մարտի 30-ը:

ՀՀ մամուլի գործակալություն

digitised by A.R.A.R.@

ԱԶԳ
օրակարգ

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մի վարկաբեկեք ազգային միասնության խորհրդանիշը

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչության հայտարարությունը

Վերջին շրջանում քաղաքական ելույթներում, մամուլում տպագրված քաղաքական անստորագիր եւ ստորագրված հոդվածներում սկսվել է շահարկվել «Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի անունը, ինչը մեզ լրջորեն մտահոգում է: Մասնավորապես ուզում ենք առանձնացնել «Ազատամարտ» թերթի (թիվ 10, մարտ 1994 թ.) «Իբրեւ թե ձախ ձեռքը չգիտի, թե ինչ է անում աջը» խմբագրականը (արտատպված է «Երկիր» օրաթերթի 16.03.1994 թ. համարում) եւ «Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում (12.03.1994 թ.) տպագրված «Ու դարձյալ դաշնակցությունը» անստորագիր նամակը Իրանից: Ծանոթանալով այս երկու նյութերին կարելի է արձանագրել, որ քաղաքական պայքարն այնպիսի որակ է ձեռք բերել, որ չի խորշում անգամ ոտնակոխ անել քաղաքական պայքարի հետ ոչ մի կապ չունեցող, այլ հակառակը՝ հայության ուժերը համախմբող համազգային կառույցի հեղինակությունը:

«Ազատամարտի» խմբագրականի հեղինակը՝ քննադատելով իշխանություններին եւ խոսելով այլ նյութի շուրջ, անտրամաբանական անհիմն ու անտրամաբանական եզրահանգում է անում. «Եւ երբ մենք Հայաստանում նոր միայն սկսում ենք գիտակցել, թե ինչ փուչ պղպջակ էր «Հայաստան» հիմնադրամը, ապա պետք չէ զարմանալ, որ Արեւմուտքի գործարար մարդկանց համար դա պարզ էր ի սկզբանե»:

«Հայաստանի Հանրապետություն» թերթում տպագրված «Ու դարձյալ դաշնակցությունը» անստորագիր նամակի անհայտ հեղինակն իր հերթին գաղտնիքով, այս ու այն բանից խոսելով եզրահանգում է. «Նրանց (հեղինակը նկատի ունի ՀՅԴ-ն) իշխանության չունենալը պատճառ է դառնում, որ չքողենց մեկ կողմ մանվենց Իրանից եւ Լիբանանից անցնի դեպի Հայաստան եւ Ղարաբաղ»: Գնահատական տալն ավելորդ ենք համարում: Այս մեջբերումներն առաջին հերթին խոսում են խմբագիրների Հիմնադրամի կանոնադրությանը, կառույցին, գործելակերպին, նպատակներին եւ արդեն իսկ կատարած աշխատանքներին լավագույն դեպքում անտեղյակության մասին: Այլապես հնարավոր չէ, որ Հայ հեղափոխական դաշնակցության, որը ներկայացված է Հոգաբարձուների խորհրդում, պատասխանատուները եւ «Հայաստանի Հանրապետություն» լրագրային ճակատամարտում փորձեին վարկաբեկել այն կառույցը, որը կարճ ժամանակահատվածում գործնական գետնի վրա ազգային միասնության գաղափարը կարգախոսից իրականություն դարձնելով անուրանալի եւ հսկայածավալ աշխատանք է տարել եւ տանում է մեր տնտեսության դժվարին խնդիրների լուծման գործում:

Արժե՞ նորից խոսել այն մասին, որ Հիմնադրամը ներկայացուցչական սկզբունքով ընտրված հոգաբարձուների կողմից ղեկավարվող համազգային եւ ապաքաղաքական կառույց է, որն իր ճյուղերը տարածել է ավելի քան 20 երկրներում եւ որ ամեն մի անզգույշ խոսք, հարձակում եւ չմտածված, առավել եւս, անհիմն եզրահանգում, հարված է ուղղված «Հայաստան» հիմնադրամին, եւ միջնորդաբար, հայության միասնությանը: Արժե՞ նորից հիշեցնել խմբագիրներին, լրագրողներին, նամակագիրներին, որ պատմության ընթացքում շատ ու շատ ազգեր են երազել ստեղծել ու ոտքի կանգնեցնել համազգային նման կառույց, բայց դա հաջողվել է մեկ-երկուսին, եւ որ այսօրինակ կառույց պատմության ընթացքում ստեղծվում է մեկ անգամ եւ դառնում ազգային միասնությունը խորհրդանշող արժեք:

«Հայաստան» համահայկական հիմնադրամի գործադիր վարչությունը, որպես Հոգաբարձուների խորհրդի որոշումներն իրագործող եւ դրանց համար պատասխանատու մարմին, անթույլատրելի է համարում Հիմնադրամի հեղինակությունը քաղաքական կռվան դարձնելը եւ հայության միասնության դեմ ուղղելը:

ՏԱՍՏԱՌՏ

Ուկրաինան Ղրիմի դեմ

ԿԻԵՎ, 16 ՄԱՐՏ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ուկրինֆորմի հաղորդման համաձայն Ուկրաինայի նախագահ Լեոնիդ Կրավչուկը ստորագրել է հրամանագիր, որի համաձայն, մասնավորապես, որոշվում է չեղյալ հայտարարել Ղրիմի Հանրապետության նախագահի 1994 թ. մարտի 10-ի «1994 թ. մարտի 27-ին Ղրիմի Հանրապետության քաղաքացիների հարցում անցկացնելու մասին» թիվ 5 հրամանագրի 2-րդ հոդվածի 1-ին եւ 2-րդ կետերը, քանի որ դրանք չեն համապատասխանում Ուկրաինայի սահմանադրությանը եւ «համաուկրաինական եւ տեղական հանրաքվեների մասին» օրենքին: ■

Ռուսական զորքերը դուրս կբերվեն Լատվիայից

ՄՈՍԿՎԱ, 15 ՄԱՐՏ. ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ-ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Ռուսաստանը եւ Լատվիան նախաստորագրեցին պայմանագիր Լատվիայից ռուսական զորքերի դուրսբերման մասին: Ռուսաստանի պատվիրակության ղեկավար Ս. Զոտովն այդ իրադարձությունն անվանեց «ողջամտության հաղթանակ»: Պայմանագրի համաձայն ռուսական զորքերը Լատվիայից դուրս կբերվեն մինչեւ 1994 թ. օգոստոսի 31-ը: Ռուսաստանը 4 տարի կղեկավարի Սկրունդեում գտնվող ռադիոլոկացիոն կայանը եւ լրացուցիչ 18 ամիս կհատկացնի դրա կազմաքանդմանը: Պայմանագրում Լատվիայի փոխհատուցման գումարը չի նշված, սակայն ռուս դիվանագետի խոսքերով, կողմերը դրան սկզբունքային նշանակություն չեն տալիս: ■

Ալիեւի դեմ մահափորձ անողները դատվեցին

ԲԱՔՈՒ, 15 ՄԱՐՏ. ԽԱԲԱՐ-ՍԵՐՎԻՍ-ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ավարտվել է Հեյդար Ալիեւի դեմ մահափորձ կատարելու մեջ մեղադրվող անձանց դատավարությունը (մահափորձը կատարվել է 1993 թ. հոկտեմբերի 1-ին): Ինչպես հայտնել է դատավարությունում որպես դատավոր հանդես եկած հանրապետության Գերագույն դատարանի նախագահ Խանլար Հաջիեւը, դատարանի կայացրած մեղադրական դատավճռի համաձայն, Թուրքիայի քաղաքացի Հասան Թեկո Սալեհ Զաքի Օղլուն դատապարտվել է 10 տարվա ազատազրկման, Այդին Գասիմովը եւ Արիֆ Բաբաեւը 12 տարվա ազատազրկման, իսկ մյուս երկուսի Նարիման Մամեդովի եւ Ալի Ասկերովի գործերը տրվել են լրացուցիչ հետաքննության:

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է մեկ սենյականոց բնակարան կոմունալ բոլոր հարմարություններով, ամբողջովին վերանորոգված
Հասցեն՝ Կոմիտաս 7/2, («Բարեկամություն» մետրոյի մոտ)
Պայմաններին ծանոթանալու համար զանգահարել 22-36-67, 56-01-83

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

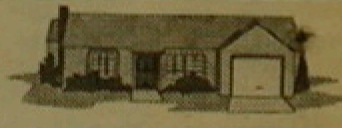

Սեփական երկհարկանի առանձնատուն 550 քմ ընդհանուր հողատարածքով:
Ունի ավտոտնակներ 4 մեքենայի համար:
ARINA
Գտնվում է Ընդունելությունների տան մոտ, «ԱԱՐԻ» կ/բ դիմաց:
Զանգահարել 58-14-10 հեռախոսահամարով:

ՀԱՄԱԿԱՐԳՉԱՅԻՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՉԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ
A STYLE
ORIGINAL DESIGN

ՕԳՏՎԵՔ ՄԵՐ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ
ՄԵՆՔ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՆՔ ՀԱՄԱԳՈՐԾԱԿՑԵԼ

A STYLE-ը բոլորի համար է:
Նույնիսկ կատուների:

Եկեք «Ազգ» օրաթերթ
կամ զանգահարեք 562863, 581841

ԵՐԵՎԱՆ

1921 թ. ռուս-թուրքական պայմանագիրը վերանայելու պահանջ

ԵՐԵՎԱՆ, 16 ՄԱՐՏ, ՄՆԱՐՔ: Այսօր Երեւանում տեղի ունեցավ հանրահավաք, որը նվիրված էր 1921 թ. ռուս-թուրքական պայմանագրի ստորագրման տարելիցին: Ազգային ինքնորոշում միավորման նախաձեռնությամբ կազմակերպված հանրահավաքի մասնակիցները քայլարշավ կատարեցին դեպի Ռուսաստանի դեսպանատուն եւ հանձնեցին հանրագիր, որով պահանջվում է չեղյալ հայտարարել այդ պայմանագիրը: «Ժողովրդավարական Ռուսաստանը պետք է հրաժարվի բոլշեւիկյան Ռուսաստանի բազմաական ժառանգությունից», հայտարարեց ԱԻՄ-ի ղեկավար Պարույր Հայրիկյանը: Հանրահավաքի ժամանակ, [illegible] նակցում էր մի քանի հազար մարդ, հնչեցին նաեւ հակակառավարական կոչեր: Մյուս կողմից, այսօր Հայաստանի խորհրդարանը վավերացրեց 1988 թ. աղետալի երկրաշարժի հետեւանքների վերացման համար Համաշխարհային բանկից 28 մլն դոլար հատկացնելու համաձայնագիրը: Արտոնյալ վարկը Հայաստանին տրվում է 35 տարով, իսկ դրա մարումը սկսվելու է միայն 10 տարի հետո: Ինչպես հայտարարեց Հայաստանի էկոնոմիկայի նախարար Արմեն Եղիազարյանը, Համաշխարհային բանկի ֆինանսավորումն սկսվելու է արդեն այս տարի: Նախատեսվում է գումարն օգտագործել ձեռնարկությունների, բնակարանների կ[illegible], ինչպես նաեւ Գյումրի, [illegible]ձոր եւ Սպիտակ [illegible]ների կենցաղային պայմանների բարելավման նպատակով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Վաճառվում է ՌԱԶ [illegible] ավտոմեքենա:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 64.45.55 հեռախոսով:

Եղանակը Հայաստանում

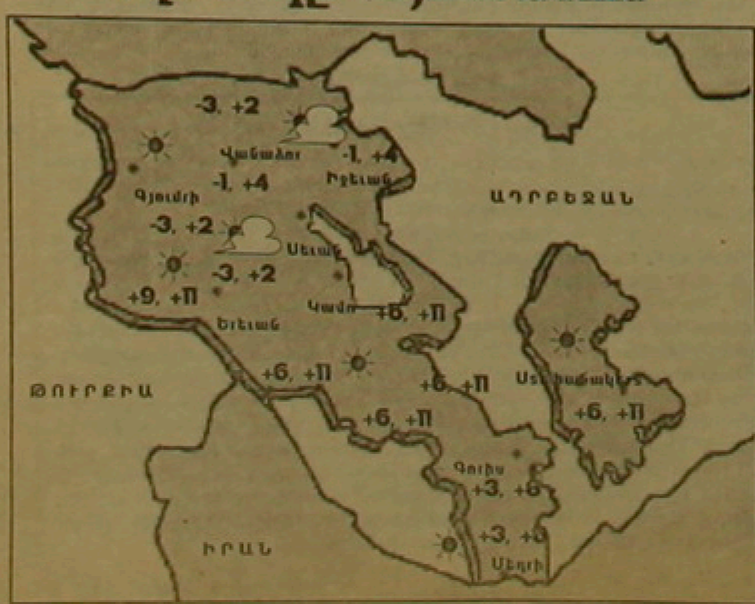

ՆԵՐՔԻՆ ԿՅԱՆՔ

Նշանակումներ, ամուսնություններ...

Ըստ շրջող լուրերի, ընդլայնվում է Հայաստանի դեսպանատների ցանցն արտասահմանում: Այսպես օրինակ, դեսպանատուն է բացվելու Ռումինիայում, որը ղեկավարելու է այժմ ՀՀ փոխարտգործնախարար Գեորգի Ղազինյանը: Ցայսօր մենք նույնիսկ ներկայացուցչություններ չունենք երկու խոշոր տերություններում՝ գերհսկա Չինաստանում եւ կրկին բարձրացող Գեր[illegible] [illegible] խոսում են, թե այս երկրներ[illegible] [illegible], հավանաբար առաջի[illegible] որպես դեսպան կմեկնի [illegible] Մանյանը: Նրա տեղը, Մոսկվայում [illegible]ստանի ներկայացուցչությունը, ո[illegible] վերածվելու է դեսպանատան, կզբաղեցնի [illegible] Մկրտումյանը, որն այժմ Երեւանի համալսարանի ազգագրության [illegible] վարիչն է: Մասնագիտությամբ մի այլ [illegible], [illegible] մաքսան եւ ՀՀ փոխարտգործնախարար Արման Կիրակոսյանը՝ խորհրդային Հայաստանի նախկին արտգործնախարար Ջոն Կիրակոսյանի որդին, պատրաստվում է մեկնել Հունաստան, գլխավորելու այդ երկրում Հայաստանի դեսպանատունը: Հետաքրքրական է, որ փաստորեն այլ երկրներում դիվանագիտական աշխատանքի են մեկնում ՀՀ արտգործնախարարի միանգամից երկու տեղակալները: Սա արդյոք համարվում է զգալի փոփոխություն բուն արտգործնախարարությունում:

Ի հավելումն այս ամենի, տեխնախարարներից Սեդրակ Թաշճյանը պատրաստվում է այս շաբաթ օրն ամուսնանալ մի նշանավոր մարդու... նախկին կնոջ հետ: Սփյուռքահայ մեր եղբայրը երկրորդն է Լորիս Ճգնավորյանից հետո, որ թողնում է իր ընտանիքը եւ կյանքի ուղեկից ընտրում Հայաստանում: Իսկ այ, ԱՄՆ-ում Հայաստանի ներկայացուցիչ Ալեքսանդր Արզումանյանը վարվել է ճիշտ հակառակը, ամուսնանալով ամերիկուհի Մելիսա Բրաունի հետ: Դե ինչ, բոլորն էլ փորձառու մարդիկ են եւ լավ գիտեն լավն ու վատը: Մեզ մնում է հաջողություն ցանկանալ նրանց: ■

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է

հացաթխման ամբողջական կոմպլեկտ եւ խոհանոցի գերմանական անկյուն, սեղան եւ աթոռներ:
Հասցեն՝ Չարենցի 16, հեռ. 555580

ՀՀ կառավարության «Պարբերական» հրատ. տպարան, Երեւան 23 Արշակունյաց 2 Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69149 Տպաքանակ 15 000. Պատվեր 1717 Ստորագրված է տպագրության 16. 03. 1994 Գինը՝ 1 դրամ

digitised by A.R.A.R.@